

జనరాజకీయం కోసం ...

₹ 10/-

# లోకసభා ప్రయోగాలు

సంపుటి - 3 సంచిక - 17

వ్యవహారిక

సెప్టెంబర్ 1-15, 2012



## సురాజు

మామిడిల కోసం - లాంగారీ ఎంచుల కోసం  
సురాజు ఉద్యమం  
దిల్లి నుండి, దక్కను

## ప్రయోగాల సమాజం కాంగ్రెస్

సురాజు నిర్విధాన  
ఇంద్రజిత్ కుమార్ నారాయణ్

## సురాజు ఉద్యమం

అవసీలింపుల ఆంకిటించే  
కొత్త లోకాయుక్త చట్టం  
(ఎన్న కోసం దాఖాంకం వారి మార్కెట్)

దాఖా అయ్యులు నారాయణ్



పండ్చాలరీ



గుంకల్లూరీ



బైదురాబాద్ రాష్ట్ర కార్బూలయంలీ

సు

రం

జ్యే

ఓ

ద్వా

మం



రాజమండ్రిలీ



చిలకలూరిపేటలీ



రాయ్ దుర్గంథీ



సత్యోలావుపులీ



జన రాజకీయం కోసం...

# లోకసభా ప్రైమ్

పత్రపత్రిక సప్టెంబర్ 1-15, 2012  
సంపుటి - 3 సంవిక - 17

## లోపిలి వేడీల్స్...

సురాజు ఉద్ఘామానికి స్థీలింగ్ కమాలీ .....	5
లోకసభా సురాజు ఉద్ఘామం.....	6
సురాజు ఉద్ఘామం కొన్ని ముఖ్య లక్ష్యాలు.....	7
స్వాచ్ఛమైన రాజకీయాలు సాధ్యమే.....	8
దేశ భవిత యువతరం.....	9
దేశం కోసం యువత రాజకీయాల్కి రావాలి... 10	
రాజనీతి, జనపీతం రెండూ వేరువేరు కాదు..... 14	
లక్ష సాధనాలుగా నగదు బటీలు..... 16	
సమిక్షణాత్మక గ్రంథం..... 19	
సురాజు ఉద్ఘామం కొన్ని నినాదాలు..... 20	
సురాజు ఉద్ఘామ పాటలు..... 21	
పట్టణాలలో సురాజు ఉద్ఘామ నగార..... 22	

## సంపాదకవర్గం

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్  
ప్రధాన సంపాదకులు

డి.వి.వి.యస్. వర్మ  
సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

జి. రాజారెడ్డి  
బండారు రామ్యాహన్ రావు

కొంగర గంగాధరరావు

కె.వి. కుటుంబరావు

సి.పొచ్.ఎస్. మాధవరావు

ఒక & కవర్ డిజెన్ : సునిత ఆలమ్మి  
ది.రి.పి. : జ్యోతి తాటి  
ఫోన్ : ఎన్. సంకేత కుమార్

# విద్యుత్ సంటోభాన్ నివీలంచిలి

అధునికప్రపంచానికి ప్రస్తుత విద్యుత్ శక్తి ప్రాణ వాయువుగా వుంది. విద్యుత్ లేకుండా ఒక నిమ్మపం నడవదు. జన జీవనం స్తంభస్తుంది. పరిశ్రమలు మూత్రపడతాయి. వ్యవసాయం ఆగిపోతుంది. పంటలు ఎండిపోతాయి. ఇప్పి ల్ధం కావడానికి నిపుణులు అక్కరలేదు. అందలకీ తెలిసిందే. అంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రస్తుతం నెలకొన్న పరిస్థితి ఇదే. దీనికి తోడు విద్యుత్ వినియోగం రోజు రోజుకీ పెరుగుతుంది. దానికి తగ్గ ప్రణాళికలు లేకపోతే పరిస్థితి విషమిస్తుంది.

## సంపాదకీయం

ఈ పక్క వర్షాలు లేక జలవిద్యుత్ తగ్గిపోయింది. మరిపక్క బోగ్గు కొరత. ఇంకి పక్క గ్రాస్ కొరత. అన్ని ఒక్కసాల రావడంతో అంధ్రప్రదేశ్ అంధకార ప్రదేశగా మారింది. నిజానికి అంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ సహజవనరులు అపారంగా వున్నాయి. కాని ఎప్పుడు విద్యుత్ కొరతతోనే సతమమార్చున్నది.

సార విద్యుత్ కారుచోకగా వచ్చేవరకూ భర్తల్ పవర్ మీదా, అసువిద్యుత్ మీదా ఆధారపడకతప్పదు. ఇతర సంప్రదాయేతర విద్యుత్లు మీద ఆశలు పెట్టుకున్న అవి సరిపోయేవి కాదు. భలంచలేని భారం అయ్యే స్థితి వుంది. ప్రోగ్రామ్ లేకుండా పోయింది. ఇదీ విపత్కర పరిస్థితి. దీనిపైరైతులు ఆగ్రహితాలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. చిన్న పరిశ్రమలు కుదెలు కావడంతో వారు రోడ్లెక్కుతున్నారు. 6 సుంది 12 గంటల విద్యుత్ కోతలు జన జీవనాన్ని అతలాకుతలం చేస్తున్నాయి. వీలకి మద్దతుగా ప్రతిపక్షాలన్నీ అందీళన బాట పట్టాయి. రాస్ట్రారీకోలు, బందులు, మట్టుడులు నిత్యక్షత్తులయ్యాయి. ప్రభుత్వం దిక్కుతోచని స్థితిలో పొంతన లేని ప్రకటనలు చేస్తున్నది.

దీనికి తాత్కాలిక పరిష్కారాలు, శాస్త్రత పరిష్కారాలు చూపే ప్రయత్నాలు ప్రారంభంచాలి. అందుకు ప్రభుత్వం, పాటీలు, స్వాచ్ఛంద సంస్థలు అందరూ మందుకు రావాలి. ఒకపక్క జల విద్యుత్ కోసం కర్కాటక ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి కొంత నీటి విదుదలకు ప్రయత్నాలు తక్కణం చేయాలి. మరిపక్క బోగ్గు, గ్రాస్ కేటాయింపులు జరిపించే పొర్కాట్లు చేయాలి. కేంద్రం చీరవ తీసుకుని అంధ్రప్రదేశ్ అడుకునేలా ఇలాంటి చర్చలకు తోడ్వాటునివ్వాలి.

ఈ సమస్య బీర్ధకాలికమైనది. దీని పరిష్కారానికి పాటీలకు అతీతంగా సమిపి ప్రయత్నం వెంటనే జరగాలి.

భర్తల్ ప్రాజెక్టులు, అసువిద్యుత్ కేంద్రాల ప్రారంభంలై ఎక్కడిక్కాడ ప్రజల్లి రెచ్చగొట్టే ధీరణి విడనాడి అమలైన ప్రదేశాల ఎంపిక, పర్మావరసు పరిశ్రమ, ప్రమాదరహితంగా వీటిని సాధ్యం చేసుకునే విధంగా ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించాలి. నిర్వాసితులకు అమోదయోగ్యంగా వుండే విధంగా ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించాలి. ఇప్పాడ ప్రతిపక్షాలు, రేపు అభికార పక్షాలైనా ఇదీ పరిస్థితి కొనసాగుతుంది. అందువల్ల అందరూ విజ్ఞతలే వ్యవహరించాలి. అలాగే తక్కణం విద్యుత్ ఉత్పత్తికి వీలైన వాటికి ప్రాధాన్యతనిచ్చి రెండు మూడు నెలలలోనే పరిస్థితి కొంత మెరుగుపడడానికి వీలైన పథకాలను ఆచరణలో పెట్టాలి.

ఇలాంటి విజ్ఞతని కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లన్ని రాజకీయ పాటీలు, ఇంధనరంగంలో పర్మావరసంలై కృషి చేస్తున్న స్వాచ్ఛంద సంస్థలు ప్రభుత్వంచాలి. తాపట్టిన కుందేచికి మూడే కాల్కని ఎవరి మంకు పట్టులో వారుంటే ఈ పరిస్థితి కొనసాగింపుకు అందరూ బాధ్యాలు లభుతారు. ■





# లోక్సత్తా ప్రకటన

## రచనలు హండండి

'లోక్సత్తా టైమ్స్' పత్రికలో ప్రచురణ కోసం వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్పొన్లు, ఉత్సాలు ఈ కింది చిరువామాకు పంపండి.

**ఎడిటర్, లోక్సత్తా టైమ్స్,**  
8-2-674బి/2/9, ష్టోల్ నం : 93  
హ్యాపీ వ్యాలి, రోడ్ నం. 13వ,  
బంజారాపీట్లు, హైదరాబాద్ - 500 034  
ఫోన్ నంబర్ :  
**040- 23311817, 23311819,**  
**23311820, 23312829**  
ఫోన్ : **040-23310612**  
accountsdept@loksatta.org  
loksattatimeslsp@gmail.com

## హందా వివరాలు

జన రాజకీయ వాణి 'లోక్సత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందారారులుగా చేరండి... చేరించండి.  
సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నం: **040-23311817**

విడి ప్రతి : రు. 10 ,  
విడాది చందా : రు. 200  
మూడేళ్ళ చందా : రు. 500

చందా రుసుమును "లోక్సత్తా టైమ్స్" ఎకొంట్ నం: 62007167836 ఎన.బి.పెట్ట., పంజాగుట్ బ్రాంచ్, హైదరాబాద్ వేరిట అన్స్లైన్ క్రెడిట్ చేసి వివరాలను ఇ-మెయిల్ చెయ్యచ్చు.

## లోక్సత్తా ప్రకటన రేట్లు

బ్లాక్ & వైట్, మాటికలర్

పగం పేజీ	₹ 2,500
పూర్తి పేజీ	₹ 5,000
సెంటర్ ప్లైట్	₹ 10,000
బ్యాక్ పేజీ	-
ప్రంట్ ఇన్స్ట్రుషన్	₹ 15,000
బ్యాక్ ఇన్స్ట్రుషన్	₹ 15,000

- ప్రకటన రుసుము Loksatta Times పేరిట హైదరాబాద్లో చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో పంపగలరు.

# సురాజ్య ఉద్యమాగికి రాష్ట్రస్థాయి స్టీలింగ్ కమిటీ

## ప్రతి పట్టణానికీ సురాజ్య ఉద్యమం

**సు**రాజ్య ఉద్యమాన్ని పార్టీల కత్తితంగా ప్రజలలోకి విస్తృతంగా తీసుకెళ్లేందుకు రాష్ట్రస్థాయి స్టీలింగ్ కమిటీ ఏర్పాత్తింది. ఇందుకోసం వివిధ రాజకీయ పార్టీల నేతలు, హోరసమాజ సంస్థల ప్రతినిధులు అగస్టు 23న ఫ్యాషన్స్‌హాల్లో సమావేశమయ్యారు.

లోకసభల్లో వ్యవస్థాపకులు దా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ మీడియాకు వివరిస్తూ... అందరికీ స్థాలంగా ఏకాభిప్రాయం వున్న కొన్ని మాలికాంశాలను వ్యవస్థికృతంగా సాధించి, ప్రజలలో వ్యాపించివున్న నిరాశనిస్పుహల్ని పారదోలి విశ్వాసాన్ని పాదుకొలపటమే ఈ సురాజ్య ఉద్యమ మాలికలక్ష్మమని తెలిపారు.

పారసేవల్ని ఒక హక్కుగా అందించేలా, అధికారాన్ని వికేంద్రీకరించి జనం చేతికి ఇచ్చేలా, అవినీతిరహిత పాలనను అందించేలా, ఎన్నికల సంసురణల ద్వారా నైతిక రాజకీయాలను అందించేలా ప్రభుత్వం మీద, రాజకీయ పార్టీల మీద ఒత్తిడిని పెంచేలా ప్రజలలో చైతన్యాన్ని, అవగాహనను పెంచటం సురాజ్య ఉద్యమ తొలిదశ లక్ష్మమని జేపీ చెప్పారు.

ప్రతి వట్టణంలో రోండ్ బోర్డుల్ నమావేశాలను ఏర్పాటుచేయటం, కళాశాలలో చర్చావేదికల్ని ఏర్పాటు చేయటం, వలంబీర్కకు శిక్షణనివ్వటం, సాహిత్యాన్ని ప్రచురించి అంతర్జాతీయ అవినీతి వ్యతిరేక దినం, డిసెంబర్ 9లోగా కనీసం కోటిమందిని చేరటం సురాజ్య ఉద్యమ తక్కణ లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నామని జేపీ పేర్కొన్నారు.

సురాజ్య ఉద్యమాన్ని అన్నిపర్మాల ప్రజలలోకి తీసుకెళ్లేందుకు సురాజ్య ఉద్యమ రాష్ట్ర స్టీలింగ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసినట్లు అయిన తెలిపారు.



## సురాజ్య ఉద్యమ రాష్ట్ర స్టీలింగ్ కమిటీ

ప్రాపణ్ కె.నాగేశ్వర్ (ఎం.ఎల్.సి), చెన్నమనేని రాజీశ్వరరావు (టీడిపీ), చుక్కా రామయ్య (ఎం.ఎల్.సి), ఎం.కోదండరాం (కాంగ్రెస్), పద్మనాభరాం, సోలిపేట రామచంద్రారెడ్డి, కాకి మాధవరావు, కె. శ్రీనివాసరాం (ఐ.జి.యు.), డి. సోమనుందర్ (ఎ.పి.యు.డబ్బ్ల్యూ.జి.), చెలికాని రావు, రామకృష్ణం రాజు (ఎన్.ఎ.మి.ఎం), బీ.ఎల్.నరసింహరావు (లోకసభ్య), ఎస్.ఎస్ రాజమాణి, తమ్మురెడ్డి భరద్వాజు, కె. పద్మనాభరావు, డి.వి.వి.ఎస్ వర్మ, లక్ష్మణ రెడ్డి, శ్రీమతి జి. ప్రతిభారావు, శ్రీమతి సత్యవాణి, మజీర్ హన్సేన్, కార్తీక చంద్ర, పద్మ భూపతిరాజు, దా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ (కన్స్యూనర్).

సలహాదారులలో కె. రామచంద్రమూర్తి (హెచ్.ఎం.పీ., ది. హన్స్ ఇండియా), తెలకపల్లి రవి (రచయిత, సీనియర్ పాల్రికేయులు) ఉన్నారు.

★ వివిధ పార్టీల ప్రతినిధులతోనూ, ఆసక్తి గల ప్రమఖులతోనూ సంప్రదించి సురాజ్య ఉద్యమ కమిటీని అందరీ భాగస్వామ్యం ఉండేలా మరింత విస్తృత పరుస్తామని జేపీ ప్రకటించారు

# లోకసభా సురాజ్య ఉద్ఘాటన

అక్టోబర్ 2 వరకు నిర్వహించాలని కార్యక్రమాలు

**సు**రాజ్య ఉద్ఘాటన రాజకీయాలకు అతీతంగా విశాల ప్రాతిపదికన నిర్వహింపజేయాలి. ఈ ఉద్ఘాటనం ద్వారా ప్రముఖుల్ని, మేధావుల్ని, మధ్యతరగతి వర్గాలలో పాటు, విద్యార్థుల్ని, యువతనీ, స్వచ్ఛంద సంస్థలనీ, గ్రామీణ ప్రజల్ని, రైతుల్ని గట్టి ప్రయత్నం జరగాలి.

**1. రొండ్ టేబుల్ సమావేశాలు :** ప్రతి పట్టణంలో ముందుగా ఒక రొండ్ టేబుల్ సమావేశాన్ని, - పురుషముఖులు, మేధావులు, స్వచ్ఛంద సంస్థల ప్రతినిధులు, విద్యాసంస్థల ప్రతినిధులు, విద్యార్థులు, మహిళలు, రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధులతో నిర్వహించాలి. సురాజ్య ఉద్ఘాటన పరిచయం చేసి అందరితో మాట్లాడించాలి.

ఈ సమావేశాలోనే ఒక తాత్కాలిక సన్నాహక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చెయించాలి. ప్రతి విద్యా సంస్థ తన ఆధ్వర్యంలో విద్యార్థులకు చర్చగోప్యులను, ప్రతి స్వచ్ఛంద సంస్థ తన సభ్యులు సమావేశాలో ఒక చర్చ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించే విధంగా భవిష్యత్తు కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయింప జేయాలి.

**2. విధి సంస్థలలో చర్చగోప్యులు :** ఆగస్టు-సెప్టెంబరు నెలలో విద్యాసంస్థలలో, స్వచ్ఛంద సంస్థల ఆధ్వర్యంలో కనీసం 10 చర్చ కార్యక్రమాలు నిర్వహింప జేయాలి. వీటితో పాటు కళాశాలల లెక్షణర్థతో ప్రోస్సులు- ప్రాథమిక పారశాలల ఉపాధ్యాయులతో డాక్టర్లు, లాయర్లతో ప్రత్యేక రొండ్ టేబుల్ సమావేశాలు నిర్వహింప జేయాలి.

**3. వలంబీర్ల నమోదు :** ఈ చర్చ కార్యక్రమాలన్నీంటిలోను వలంబీర్ల నమోదు విధిగా జరిపించాలి. విద్యార్థులలో పోచ్చు సంఖ్యలో వలంబీర్ల నమోదుకు వీలుగా వ్యాసరచన, వక్తృత్వ పోచీలు నిర్వహించాలి. మొత్తం మీద పట్టణంలో కనీసం 100 మంది వలంబీర్లను నమోదు చేయించాలి.

**4. వలంబీర్లకు శిక్షణ :** నమోదు చేసుకున్న వలంబీర్లకు విధిగా ఒకరోజు శిక్షణ కార్యక్రమం నిర్వహించాలి.

**5. ప్రజా చార్ట్రిఫీల్డు :** స్థానికంగా ఆఫీసుల్లోను వివిధ పథకాలలో వున్న అవినీతిని వెలికిలీసి, తగిన ఆధారాలు సేకరించి ఒక ప్రజా చార్ట్రిఫీల్డును రూపొందించడానికి తగిన బృందాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ ప్రజాచార్ట్రిఫీల్డును, సంబంధింత అధికారులకు ఇవ్వాలి. పత్రికలకు విడుదల చేయాలి. అవినీతికి

గురైన బాధితులతో మాట్లాడించాలి. బాధితులు సామూహికంగా ముందుకు వచ్చే చోట తగిన ఆందోళనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి. పట్టణంలో కనీసం 4 చార్ట్రిఫీల్డుల ప్రకటింపజేయాలి. ఆఫీసులలో అవినీతి, పథకాలలో అవినీతి మీద ప్రజా బ్యాలట్లు నిర్వహించి, వలితాలు ప్రకటింపజేయాలి.

అవినీతికి సంబంధం లేకుండా కేవలం ప్రజాసమస్యలకు సంబంధించిన అంశాలయితే వాటిని వినతిపత్రాల రూపంలో అధికారులకు అందజేసి వలితాలు రాబట్టడానికి ప్రయత్నించాలి.

**6) సురాజ్య ఉద్ఘాటన కమిటీ :** ఈ కార్యక్రమాలలో కలిసి వచ్చిన అన్ని విద్యానంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ప్రజాసంఘులు, పురుషముఖులతో విస్తృత స్థాయిలో సురాజ్య ఉద్ఘాటన కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. రోజువారీ కార్యక్రమాల నిర్వహణకు ఒక సారధ్య సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ కమిటీకి సారధులుగా పురుషముఖుల్ని, లోకసభా ఉద్ఘాటన సంస్థ ప్రతినిధుల్ని ముందుంచాలి.

**7) అక్టోబర్ 2 గాంధీ జయంతి కార్యక్రమాలు**

అన్ని విద్యాసంస్థలలో సామూహికంగా జాతీయ గీతాలాపన, ప్రతిజ్ఞ, కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి. అక్టోబర్ 2 శేలవ అయితే అక్టోబరు 1వ తేదీన ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించాలి. అక్టోబర్ 2న పట్టణంలో వందలాది మందితో సామూహిక సత్యాగ్రాహ కార్యక్రమం సాగించాలి. (నిరాహార దీక్ష కాదు) ఉదయం 11 నుండి సా॥ 4 గంటల వరకు దీనిని సాగించాలి. అందరితోనూ మాట్లాడించాలి.

**8) సురాజ్య ఉద్ఘాటననిధి**

సురాజ్య ఉద్ఘాటననిధి సేకరణకు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి. స్థానికంగా చేవట్టే కార్యక్రమాలకు ఈ నిధులను వినియోగించుకోవాలి. జమాభర్ములు పారదర్శకంగా వుండేలా ఒక బాధ్యతీ నియమించుకోవాలి. దీనిపై లోకసభా తెలియజేసే మార్గదర్శకాలను పాటించాలి. ఇవీ అక్టోబర్ 2 వరకూ సాగించాల్సిన సురాజ్య ఉద్ఘాటన కార్యక్రమాలు. ■

# సురాజ్య ఉద్యమం కొన్ని ముఖ్య లక్ష్యాలు

- I సురాజ్యం :** అందరికీ ఎదిగే అవకాశాల కోసం సుపరిపాలన కోసం సురాజ్యం ఉద్యమం. సుపరిపాలన అంటే...
- ఎ) పుట్టిన ప్రతి బిడ్డకీ, డబ్బుతో, కులంతో, పేదరికంతో నిమిత్తం లేకుండా మంచి ప్రమాణాల విడ్యతో ఎదిగే అవకాశాలు కల్పించడం.
  - బ) డబ్బు కారణంగా తగిన వైద్యం అందక ఏ వ్యక్తి మరణించకూడదు కుటుంబాలు అష్టుల పాలు కాకూడదు.
  - సి. యువతకు చదువుకు తగ్గ ఉపాధి, ఉపాధికి తగిన నైపుణ్యాలతో ఎదిగే అవకాశాలు కల్పించాలి. నిరుద్యోగ భృతికి చేతులు చాపే యాచకులు కాకుండా వారిని సంపాదనా పరుల్ని చెయ్యాలి.
  - డి) వ్యవసాయం లాభసాటి వృత్తి కావాలి. రాయితీల చుట్టూ కాకుండా లాభసాటి ధరల చుట్టూ తిరిగే ఏర్పాటుల చెయ్యాలి.
  - ఇ) పేదలకు, చేతివుత్తులకీ జీవనభద్రత కల్పించాలి.

- II సురాజ్యం : మన ఉచ్ఛోమంచి వసతుల కోసం పజలు నివసించే చోట పాలన వుండాలి. పంచాయితీలు,**

మున్సిపాలిటీలు స్థానిక ప్రభుత్వాలు కావాలి. అందరికీ గృహావసతి, శుద్ధి చేసిన మంచినీరు, ఈగలు, దోషలు లేని పారిపుఢ్యం, 24 గంటలు గృహ విద్యుత్ వుండాలి. చదువులు చెప్పే పారశాలలు, వైద్యసేవలు అందించే ఆరోగ్య కేంద్రాలు, యువతకి ఉపాధి శిక్షణ, రైతులకి వ్యవసాయ విజ్ఞానం ఎక్కడ కక్కడే అందుబాటు కావాలి.

- III సురాజ్యం : లంచాలు లేని ప్రభుత్వ సేవల కోసం లంచాలు, సిఫారసులు లేకుండా నిర్దిష్ట గడువులోగా ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో సేవలని ప్రజలు హక్కులుగా పొందాలి. పారసేవల హక్కు చట్టం తేవాలి.**

- IV సురాజ్యం : అవినీతిరహిత పాలన కోసం అవినీతిపరుల భరతం పట్టగల అధికారాలతో కోరలు గల కొత్త లోకాయుక్త చట్టం రావాలి.**

- V సురాజ్యం : కొత్త తరహ ఎన్నికల వ్యవస్థ కోసం ప్రతి ఉటుకీ ప్రాతినిధ్యం కల్పించడానికి, డబ్బు మర్యం ప్రభావం తగ్గించడానికి దామాషాపద్ధతి ఎన్నికల వ్యవస్థ రావాలి.**

## సురాజ్య ఉద్యమ ప్రతిజ్ఞ

సురాజ్యం కోసం సాగిస్తున్న  
మరో స్వతంత్ర పాశ్రాటంలో  
నేను భాగస్వామిగా ఉంటాను  
స్వతంత్ర సమరయోధుల త్వాగఫలాన్ని  
రాజ్యాంగ విలువలని రాజ్యించుకోవడం కోసం,  
అవినీతిని అంతం చేయడం కోసం  
నా సర్వవక్తుల్ని ఒడ్డుతాను  
కులం, మతం, ప్రాంతం, భాషలకు అతీతంగా  
దేశ పిక్చుతని, సమగ్రతని నిరంతరం కాపాడుతాను



దేశ నిర్మాణ కార్యక్రమంలో నేను విధిగా పాల్గొంటాను  
ప్రజాస్వామ్యంలో సురాజ్యం నా జన్మహక్క  
దానిని సాధించడం నా విధిగా భావించి  
ఈ ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను

# స్వచ్ఛమేగ్ రాజకీయాలు గాంధ్యమే ... గెలవటానికి అవిగీతం, తాయిలాలం అక్కరేడు

- కె.జె. లలాన్

**రా**జకీయాలంబే కుళ్లు అని మనదేశంలో చాలామంది నమ్మితుంటారు. గత కొవిడ్‌కుపైగా నేను 20లక్షలమందికి పైగా విద్యార్థులతో మాట్లాడాను. ఒక ప్రశ్నను మాత్రం నిరంతరం అడుగుతుండేవాడిని: “రాజకీయ నాయకులు కావాలని మీలో ఎంతమంది అనుకుంటున్నారు?”. సమాధానం ఎప్పుడూ ఒకటే వచ్చేది: “మేం రాజకీయాల్చి అసహ్యంచ కుంటున్నాం”. మనకు స్వచ్ఛమైన రాజకీయనేతులు కొంతమంది ఉన్నారనటంలో సందేహం లేదు. అయితే ఆ నిమ్మపు విద్యార్థి హృదయాలలో వారు మార్పు తేలేకపోతున్నారని నా భావన.

అయితే 2006లో ఓ అనుహృతమైన పరిణామం జరిగింది. కేరళ ఎన్నికలకు కేవలం 45రోజుల ముందు వామపక్షాల నుంచి ఒక తెలిసిన రాజకీయవేత్త నన్ను అడిగారు: “వచ్చే అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో మీ సాంత నియోజకవర్గం కంబోర్పుల్లి నుంచి మేం సీటు ఇస్తే పోటీచేస్తారా? మీరు స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా పోటీచేయవచ్చు. వామపక్షాలు మీకు మద్దతిస్తాయి”.

నా కలల్ని సాకారం చేసుకునేందుకు నడుంబిగించాను. నా ఆఫీసు సౌకర్యాల్చి విడిచిపెట్టి నా స్వగ్రామానికి రైలులో ద్వీతీయశ్రేణి కోచ్‌లో బయల్దేరాను. నాకు స్వాగతం వలికేందుకు కిక్కిరిసిన జననందోహం వుంటుండని ప్రయాణంలో ఊహించుకున్నాను. అది నా నగరం. అక్కడ దాదాపు 15 ఏల్ల క్రితం నేను జిల్లా కలెక్టర్‌గా పనిచేశాను. కానీ కొట్టాయం రైల్వేస్టేషన్ వద్ద నన్ను రిసీవ్ చేసుకోవటానికి రైల్వే కూటీలు తప్ప ఎవరూ లేరు.

నేను డిపాజిట్ కూడా కోల్పోతానని చాలామంది జోస్యం చెప్పారు, స్థానిక నాయకులుగా గుర్తింపు పొందిన ఇద్దరు వామపక్ష తిరుగుబాటు అభ్యర్థులు కూడా

బరిలో ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఉన్న ఒక అనుభవజ్ఞుడైన నాయకుడు నాకు ప్రత్యుధిగా ఉన్నారు. పైగా కాంగ్రెస్‌కు కంచుకోటగా పేరొందిన నియోజకవర్గమిది.

కొన్ని మాలిక అంశాలు, సూత్రాల మీదే నేను ప్రచారం సాగించాను: నియోజకవర్గం నుంచి ఎటువంటి డబ్బునూ వసూలు చేయను. ఓటరుకు ఎటువంటి డబ్బు ఇవ్వసు. మద్యం పంచను. ప్రత్యుధి మీద వ్యక్తిగత దూషణాలు, నిందారోపణలు ఉండవు. నేను జిల్లా కలెక్టర్‌గా వున్నప్పుడు ప్రజల కోసం చేసిన కృషినే నమ్ముకుని, దాని మీదే ప్రధానంగా ప్రచారాన్ని కేంద్రీకరించాను.

నేను రాజీనామా చేసిన 32వ రోజున ఎన్నిక జరిగింది. సుమారు 12,000 ఓటల మెజారిటీలో గలిచాను. ఇది కేరళలోని అత్యధిక మెజారిటీలలో ఒకటి. మొత్తం ఎన్నికల ప్రచారానికి



రూ. 10లక్షలలోపే ఖర్చు చేశాను. ఒక్క చుక్క మధ్యం కూడా పంచలేదు. నా ప్రత్యర్థి నాకు మంచి మిత్రుడుగానే ఉన్నారు.

నేను అక్కడితో ఆగిపోలేదు. అది కేవలం ప్రారంభం మాత్రమే. ఒక ఎమ్మెల్యే కూడా నిజాయతీగా, స్వప్ఖంగా ఉండగలగడని నిరూపించదలుచుకున్నాను. భిన్నమైన మార్గంలో వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నాను. అందుకోసం రెండు మాలికమైన బాధ్యతల్ని ఎంచుకున్నాను: అసెంబ్లీలో ప్రజలకు గొంతునివ్వటం, నియోజకవర్గానికి అభివృద్ధిని తీసుకురావటం.

నాలుగునుఱేళ్ల కాలంలో, నా నియోజకవర్గానికి రూ. 350కోట్లు తీసుకొచ్చాను. కేవలం మాకు డబ్బు తెచ్చుకోవటమేకాదు, పనులు చేసి చూపించాం. అనుకున్న సమయానికి ముందుగానే ప్రతి ప్రాజెక్టునూ పూర్తిచేశాను. 2011 అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో పోటీచేయటానికి వామపక్షాల ఎన్నికల కమిటీ ద్వారా తిరిగి నామినేట్ అయిన తొలి వ్యక్తిని నేను. నేను ఎన్నికలలో పోటీచేయనని ఆ మరుసటి రోజే ప్రకటించాను. సగం భారతదేశం ఆకలితో అలమచిస్తుంటే, కేరళలోని అత్యంత సంపన్మైన నియోజకవర్గం నుంచి నేను ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికవనని చెప్పాను. ఎవరైనా అవకాశమిస్తే, జాతీయరాజకీయాలలోకి వెళ్లాలనుకుంటున్నట్టు చెప్పాను. నితిన్ గడ్డరీ నన్ను పిలిచారు. బీజేపీలో చేరాను. నాకున్న ఎజెండా

చిన్నదే: ప్రతి వ్యక్తికి కడుపునిండా తిండి ఉండాలి. ప్రతి బీడ్డా పారశాలకు వెళ్లాలి. కష్టపడగలిగే ప్రతి వ్యక్తికి చేతినిండా పని ఉండాలి.

ఎవరైనా రాజకీయాలలో చేరాలనుకుంటున్నారా? అని ఇటీవల కంజీరప్పల్లిలోని సూక్షులు విద్యార్థులను అడిగినప్పుడు దాదాపు 100 చేతులు పైకి లేచాయి. ఇది భారత ప్రజాస్వామ్యానికి సుభవారే.

జాతీయ రాజకీయాలకు కంజీరప్పల్లి చెబుతున్న పారాలేమిటి? చాలానే ఉన్నాయి. కొన్ని చెబుతాను. మంచి రాజకీయాలు సాధ్యమే. రాజకీయాల నుంచి నేను ఒక్క రూపాయి కూడా సంపాదించలేదు. మీరు మంచిపనులు చేసి ఉంటే, ఎన్నికలలో పోటీచేయటానికి డబ్బు వెడజల్లాల్సిన పనిలేదు. మంచిపనిని ప్రజలు ఎప్పటికే మర్చిపోరు. సంకల్పం ఉంటే ఎమ్మెల్యే గానీ, ఎంపీగానీ తన నియోజకవర్గంలో అద్భుతాలు చేయగలుగుతారు. సరైన పనితీరు కనబరిచే ప్రజాప్రతినిధికి ప్రత్యర్థి పారీల నుంచి కూడా మద్దతు వస్తుంది.

ఎన్నికలలో గెలవటానికి మీరు దోషిడీదారుడో, మాఫియా నాయకుడో కానక్కరేదు. హందాతనం, సామ్రథ్యం ఉన్నవారు ఎన్నికలలో గెలవగలరు. ■

(‘ప్రైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా’ సౌజన్యంతో)

## దేశ భవిత యువతరిం

- ఎ. అరుణ

**భవిష్యత్తు** తరాలకు దిశానిర్దేశం చేయగలవారు చక్కని రాజకీయ వారసులు యువత. రాజకీయాలు అంటే కేవలం ఒక వర్గం ధనవంతులు వారసత్వం గలవారికి మాత్రమే సాధ్యం. అనుకుంటే చాలా పొరబాటు. ఇంతవరకూ పై కారణాల వల్లనే రాజకీయం నడుస్తూ వచ్చింది. ఇప్పుడు ఇకమీదట ఆ రకం మార్గదర్శకత్వం ప్రత్యేకంగా యువత మీదనే ఆధారపడి వుంది. పాత రాజకీయాన్ని సమాధి చేసి కొత్త రాజకీయానికి బాటలు వేయాల్సిన తరుణం వచ్చింది.

నేతాజీ సుఖాప్పచంద్రబాస్ ఇండియన్ నేపున్ల ఆర్ట్ (ఐఎస్ఎఫ్) స్థాపించిననాడు ఆయన యువకుడే. అలాగే ‘మానవాళికి పనికివచ్చే ఆత్మగౌరవం విశ్వాసం పెంపాందించుకుని, మీ

కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించండి. అంటూ యువతలో ధైర్యాన్ని ఆత్మస్థయిర్యాన్ని నింపింది యువకుడైన వివేకానందుడే. వీరికి ముందుతరం వారసులైన విష్ణవవీరుడు అల్లారి సీతారామరాజు భగతీసింగ్ ఇంకా ఎందరో యువకులు పాలుపంచుకున్నారనే విషయాన్ని గుర్తుతెచ్చుకోండి. ఆ గతమే ఇప్పటి యువకుల కర్తవ్యంగా భావించుకోండి. భారతదేశ పొరులుగా నిర్వాటించాల్సిన బాధ్యత ఇప్పటి యువతదే. ఓటు మన ఆయుధం కాబట్టి మొదట ఓటును వినియోగించుకోడానికి హక్కును నమోదు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎవరికి వారు ఆయా హక్కులను సాధించుకుని మిగిలిన యువతకు

(తరువాయి 13వ పేజీలో)



# దేశం క్షాం యువత రాజకీయల్లోకి రావాల్సిందే!

- జిరజా మహాపాత్ర

**రా**జకీయాలు కేవలం పనిలేనివాళ్ళ కోసం మాత్రమే ఉద్దేశించినవా? ఒరిస్సాలో మా ప్రైస్‌స్కూల్సు, కాలేజీల్లో టీచర్లు మాకు అవుననే చెప్పారు. బాగా చదువుకున్న మనవాళ్ళు కూడా దీనిని ఒప్పుకుంటారు. నిజానికి రాజకీయాలను అసహాయంచుకోవడాన్ని మనం మన నిజాయాతీకి కొలబడ్డగా చెప్పుకుంటుంటాం. మన తల్లిదండ్రులు కూడా గుడ్డిగా ఇదే అభిప్రాయాన్ని నమ్ముతూ, మన తరంలో మనం రాజకీయాలను ద్వేషించేలా నిరంతరం మనల్ని హెచ్చరిస్తూవచ్చారు.

కానీ, భారత్‌లాంటి ప్రజాసాగ్వమ్యదేశంలో మనం రాజకీయాలను అసహాయంచుకోగలమా? వాటికి దూరంగా వుండగలమా? మన సమాధానం ‘అవును’ అయితే - నిస్సుందేహంగా మనం ఒక అతిపెద్ద నాగరిక సమాజానికి గ్రోహం చేస్తున్నామనే అర్థం. రాజకీయాలను వ్యతిరేకించడమంటే దానిని నేను జాతి వ్యతిరేక నేరంగా భావిస్తాను.

మనం ఒక మంచి రాజ్యంగాన్ని ఏర్పాటుచేసుకున్నాం, దానినే అంతిమనిర్ణేతగా అంగీకరించామని ఎప్పుడూ మర్చిపోకూడదు. రాజ్యంగం ప్రకారం దేశపోరులుగా మనకు ప్రాథమిక హక్కులు, ఆదేశసూత్రాలను సంక్రమించాయి. దీని ప్రకారం మనమందరం దేశ పరిపాలనలో భాగం పంచుకుంటామని నైతికంగా అంగీకరించినట్టే. కానీ, దురదృష్టవశాత్తూ మన దేశంలో ఉపాధ్యాయులు రాజకీయాల్ని ద్వేషిస్తున్నారు; చదువుకున్నవాళ్ళు ద్వేషిస్తున్నారు; ఆభరికి సామాన్యులు కూడా రాజకీయాలంటే విపరీతమైన విముఖత ప్రదర్శిస్తున్నారు. వాళ్ళు రాజకీయాల్ని ‘పని లేని వాళ్ళు చేసే ఉడ్యోగంగా నిర్ణయించేశారు.

అంతేకాదు, జాతికి, తన చుట్టూ వున్న సమాజానికి సేవ చేయాలనే ఆసక్తి వున్న వ్యక్తులు కూడా రాజకీయాల్లో చేరడానికి తిరస్కరిస్తున్నారు. ఫలితంగా ఇప్పటికే రాజకీయాల్లో వున్నవారి వారసులు, నేరచరితులు రాజకీయాల్లో కీలకపాత్రలు పోవిస్తున్నారు. వీరంతా అధికారం మీద తమ వట్టు

నిలుపుకోవడం కోసం వేసే ఎత్తులు, జిత్తుల బిజీలో పడిపోయి ప్రజల తమనుంచి ఏం ఆశిస్తున్నారో దానిని మర్చిపోయారు. పెద్దపెద్ద నాయకులకి ఇదే తంతు. ఫలితంగా ప్రజలమీద శ్రద్ధ లేని నాయకత్వం ఏర్పడిపోయింది. మనం ఓటు వేయడానికి వెళ్ళినప్పుడు ఎవరిని ఎంచుకోవాలో ఛాయాన్ కూడా లేకుండాపోయింది. ఎన్నికలు కూడా బహిరంగంగానే రాజకీయ శత్రువుల మధ్య పోటీల్లాగా మారిపోయాయి. ఓటింగ్ కూడా యాంత్రికంగా జరుగుతున్న కార్బూక్సమంలాగే వుంది తప్ప, దానికి వుండాల్సిన కళాకాంతులు లేనేలేవు. ఇంత దుష్టిలోనూ నేను రాజకీయాల్ని తీవ్రంగా తప్పుపట్టబోవడం లేదు. ఎందుకంటే మనకిపుటికీ కొంతమంది మంచి రాజనీతిజ్ఞులు మిగిలేవున్నారు. వారు తమ బాధ్యతలను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు. కానీ మొత్తమీద చూస్తే, రాజకీయాలన్నా, రాజకీయ నాయకులన్నా మనందరి మనసుల్లో ఒకవిధమైన విముఖత ఏర్పడిపోయింది.

మనం అవినీతి గురించి మాట్లాడతాం. చేతకానితనం, ఆల్రిత పడ్డపాతాల గురించి మాట్లాడుతుంటాం; వ్యవస్థ అవినీతిలో కూరుకుపోయిందని, రాజకీయ నాయకులంతా అవినీతిపరులేనని, ఏరువునుతకాలం దేశం ముందుకు పోదని టాపులేచిపోయేలా అరుస్తుంటాం. బోలెడు అవినీతి కేసులు, స్నామ్లు మన మనసులో తిరుగుతూవుంటాయి. జెపం ఎంపీల ముడుపుల కేసు, హవాలా స్నామ్, సెయింట్‌కిట్స్ ఫోర్మర్ కేసు, రప్ప స్నామ్, పెట్రోల్ పంపుల జారీ స్నామ్, హొసింగ్ స్నామ్, ... వీతితోపాటు ఎన్నికల్లో నిబంధనల ఊల్లంఘన కేసులు .. ఆభరికి దేశ ప్రధానమంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు, పెద్దపెద్ద నాయకులు, ప్రముఖ పారిశామికవేత్తలు కూడా ఈ స్నామ్లలో భాగస్వాములనే ఆరోపణలున్నాయి.

నిజానికి, మనల్ని పాలించే అధికారం ఎవరికివ్వాలో మనమే నిర్ణయించుకోవడానికి రాజ్యంగం, ప్రజాసాగ్వమ్యం మనకు అవకాశాన్నిచ్చాయి. ఎక్కువమంది ఓటును పొందినవారు ప్రభుత్వాలను ఏర్పాటుచేస్తున్నారు. అంటే, ఏదోఒకవిధంగా

పాలనా వ్యవహారాల్లో మన పాత్ర వుంది. అయినాకూడా ఎందుకు రాజకీయాలను మన మనసుల్లోంచి తొలగించేశాం?

రాజకీయాలను ఎప్పుడూ చులకన భావనలోనే చూశాం?

దీనికి సామాన్యుడు ఏం జవాబు చెప్పున్నాడంటే - “రాజకీయాలు పనికిమాలినవాళ్ళకు అభిరి కేంద్రాలుగా మారిపోయాయి. అవి ఎన్నడూ సమర్థత, నిజాయితీ వున్నవారికి తొలి కేంద్రాలుగా లేవు” అని. నిజంగా రాజకీయాలు అంత పనికిమాలినవే అయితే స్వతంత్రయోధులు ఎందుకు వాటిని అనుసరించారు? స్వతంత్రపోరాటంలో గాంధీ, నెప్రూ, పటేల్, జిన్యూ, మోలానా ఆజాద్ వంటి ప్రముఖుల పేర్లను ఇవ్వాల్సి మన నాలుకల మీదనుంచి ఎందుకు తలచుకుంటున్నాం?

రాజకీయాల గురించి పేర్కొనబడిన నిర్వచనాల గురించి చర్చించుకునే బధులు మనమందరం ఇంకోసారి “వ్యక్తుల వ్యవహారశైలే సమాజం మీద ప్రతిఫలిస్తుంటుంద” ని గుర్తుచేసుకుంటే బాధుంటుంది. రాజకీయాలను ఆప్రియమైనవిగా భావించడం వ్యక్తులకు సరికాదు. బంగారు పశ్చింటో పెట్టి అందించిన స్వాతంత్ర్యానికి మనలో ఎంతమంది విలువిస్తున్నాం? పౌరులుగా మన హక్కుల్ని గురించి ప్రత్యేంచే మనలో ఎంతమంది మన బాధ్యతల గురించి మాట్లాడుతున్నారు? మన పెద్దలు ఒక లక్ష్యం కోసం పోరాధిన సాప్తార్థిని మనలో ఎంతమంది వారినుంచి సాప్తార్థిని తీసుకోగలుగుతున్నారు? ఎంతమంది మన సమాజం మారాలని, ఆ మార్పుల కోసం దూతలుగా మానాలని ఆశిస్తున్నారు? మనలో ఎంతమంది ఇతరులపై ఎలాంటి తారతమ్యాలు లేకుండా ఒక నమభావనతో చూడగలుగుతున్నారు?

ఈరోజు ఏ పత్రిక చూసినా అవినీతి, రాజకీయ నాయకుల ప్రమేయమున్న నేరాల గురించిన వార్తల ప్రవాహమే. కానీ వ్యవస్థను సరిచేసుకునే బాధ్యత కూడా ప్రతి పౌరుడిమీద వంది. ప్రతి భారతీయుడూ పంచుకోవాల్సిన భారమిది. కానీ దీనిని ఒప్పుకోకుండా మనందరం ఒకరిమీద ఒకరు వేలెత్తి చూపిస్తున్నాం. రాజకీయ నాయకులను ఇంతలా విమర్శించే మీరు, ఎందుకు రాజకీయాల్లోకి వచ్చి దానిని శుభ్రం చేయడంలో భాగం పంచుకోలేకపోతున్నారు? ఈత రాని పిల్లాడు నీళ్ళలో మనిగిపోతుంటే మనకు ఈత వచ్చికూడా ఇంకెవరైనా

వచ్చి రక్షిస్తారేమో చూడ్దామని వేచిచూడడంలాంటిదే కదా ఇది కూడా.

నిజానికి, సమాజంలో అన్ని వర్గాల నుంచి మంచివాళ్ళకు ఎప్పుడూ కొరత లేదు. రాజకీయాల్లో కూడా సమర్థత, నిజాయితీగల నాయకుల గురించీ మనకు తెలుసు. రాజకీయ పార్టీలు తమను తాము మార్పుకుంటూ, అన్ని రంగాలనుంచీ నైపుణ్యం వున్నవారిని కలుపుకుంటూ, ప్రజాశ్రేయస్సిపై దార్శనిక దృష్టితో ముందుకు వెళ్ళాల్సిన అవసరం వుంది. మన నాయకులు కూడా రాజనీతి, మేనేజ్మెంట్, ఆర్థికశాస్త్రం వంటి అనేక విషయాలపై శిక్షణ తీసుకోవాల్సిపుంటుంది. పనిలేనివాళ్ళనుంచి నుంచి రాజకీయాన్ని దూరంగా వుంచాలంటే రాజకీయాల్లోకి రావడమే సరైన మేనేజ్మెంట్ లక్షణమని నేను నమ్ముతాను. రాజకీయాలంటే ప్రజలు, వనరుల నిర్వహణ. మరోవైపు అది మానవ మనస్తత్వాల అధ్యయనం కూడా. కానీ సామాన్యులు రాజకీయాల్లోకి రాకపోవడానికి మరో కారణం దాని అస్థిరత్వం.

భారత రాజ్యాంగం పీఠికలో ‘భారతీయ పౌరులమైన మేము’ అంటూ మనకున్న అన్ని హక్కుల గురించి సుస్పష్టంగా ప్రకటించడం జరిగింది. ప్రజల అత్యున్నత అభిప్రాయాల్నే పొర్లమంటు ప్రతిబింబిస్తుంది. కానీ దురదృష్టప్రాత్మకాత్మక ప్రస్తుతం మన చట్టాల రూపకర్తల్లో ఎక్కువమంది నేరగాళ్ళ, టొట్స్, మానియులేటర్స్, అజ్ఞానులు, అవకాశవాదులే. ఉన్నత న్యాయవాదులు, ప్రాఫేసర్లు, డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, చదువుకున్న కుటుంబాలనుంచి వచ్చినవారు చాలా తక్కువమంది. చదువు, నాయకత్వ లక్షణాలన్న సాధారణ పౌరులు కొండరు రాజకీయాల్లోకి వస్తున్నప్పటికి వారు తమకు పోటీ అవుతారనే భావంతో వారిని ఎదగినప్పని పరిస్థితి కూడా వుంది.

రాజకీయనాయకులు ఒక వ్యక్తి ‘గిలిచే సామర్థ్యాన్ని మాత్రమే అత్యంత ముఖ్యమైన అర్థాతగా పరిగణిస్తారు. నిజాయితీ, సాటిలేనితనం, చదువు, సామర్థ్యాలు ఇప్పుడే కులం కంటే ఎక్కువైనవి కాదు. గెలుపు అనే వంకతో మనం అధికారాన్ని అనర్పులకు, ఆప్రీత వక్షుపొత్తంతో వ్యవహరిస్తున్నవారికి కట్టబెడుతున్నాం. పెద్దపెద్దవాళ్ళ పనులు ఎలాగూ అంఱపోతుంటాయి. తమక్కూపల్సింది ఎలా సాధించుకోవాలో వారికి తెలుసు. కానీ, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిననాటినుంచి భావజాలంతో సంబంధం లేకుండా ప్రతి



రాజకీయపార్టీలో అధికారం తక్కువమంది చేతుల్లో కేంద్రీకృతమైపోయివుంది.

సమాజం మీద ప్రభావం చూపించే స్థాయిలో వున్న కుటుంబాలకు చెందనివారు రాజకీయాల్లోకి వస్తున్నా, వారు రాజకీయాల్లో ముఖస్తుతి కోసమో, బతుకుతెరువు కోసమో మాత్రమే కొనసాగుతున్నారు. ఇదే పరిస్థితి ఇంతే కొనసాగితే మన చట్టాలు, వాటి రూపకర్తల నాణ్యత ఏం కావాలి? ఈ పరిస్థితికి మనం రాజకీయ నాయకులను మాత్రమే నిందించామా? దురదృష్టివశాత్తూ మనలో ఎక్కువమంది దీనికి అవుననే జవాబు చెప్పారు. కానీ ఆ నాయకులు కూడా మనముంచే వచ్చారని మాత్రం మర్చిపోతున్నాం.

పలు సందర్భాల్లో అనేకమంది సీనియర్ నాయకులతో నేను మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారిలో చాలామంది ఆభిర్థతాభావంతో వున్నారని తెలుసుకున్నాను. ఎన్నికల్లో ఓడిపోతామని, కోరుకున్న శాఖలు దక్కువని, ఓటుబ్యాంకు, జనం మద్దతు పోగొట్టుకుంటున్నామనే భయం వారిలో బాగా వ్యాపించివుంది. ఎవరైనా నాయకుడు నిజంగా ప్రజలకేడైనా మేలు చేధ్యమనుకున్నా, వ్యవస్థ వారికి అనేక ఆడ్డంకులు కల్పిస్తుంది, బలవంతంగానైనా తప్పు చేయస్తుంది. ఇలాంటి బలవంతాలు ఒక నాయకుడికి ఎన్నుంటాయో! చదువు తక్కువ కావడంవల్ల పార్ట్లుమెంటరీ అంశాల్లో అవగాహన లేక నియోజకవర్గానికి పరిమితం కావడం; ఒక గుత్తేదారు నుంచి బాస్ దాకా అందరినీ సంతృప్తిపరచాల్సిరావడం మొదలైన అడ్డంకులు కూడా వారి ఆసక్తిని దెబ్బతీస్తున్నాయి. దీనివల్ల వారు కూడా అవినీతికి తల్గుక తప్పడంలేదు. ఈమర్యకాలంలో మీడియా చేస్తున్న స్టింగ్ ఆవరేషన్లకు ఎక్కువగా రాజకీయ నాయకులే దొరికిపోవడానికి కారణం కూడా ఇదే. సీబీఐ పేర్కొంటున్న అవినీతి నేతల లిస్టలో తమ పేరుండడం ఒక నాయకుడికి పీడకలే. దీనికితోడు ప్రత్యర్థుల విమర్శలూ తప్పవు. ఘలితంగా రాజకీయ నాయకులంతా అవినీతివరులేననే పేరును మోయాల్చివస్తోంది.

అవినీతి ఉన్నతస్థాయి నుంచి కిందికి పాకుతుందని కొందరు ప్రభుత్వాధికారులు, న్యాయమూర్తులు ఉటంకిస్తుండడాన్ని ఇచ్చివల చర్చల్లో గమనిస్తున్నాం. వారు కూడా రాజకీయ నాయకులు, వ్యవస్థలే ఈ దుస్థితికి కారణమంటున్నారు. వ్యవస్థ ఇలా పుచ్చిపోవడానికి రాజకీయనాయకులే కారణమని పదవి విరమణ చేసిన డిలీ

సెప్టెంబర్ జ్యోతిష్మిత్రమ్ కుమార్ నాతో అన్నారు. రాజకీయాల మీదున్న మన ద్వేషమే నాయకులను ద్వేషించేలా చేస్తోంది.

రాజకీయాల్లో వరదలై పారుతున్న డబ్బు, కండబలాలను ఎదుర్కొని, నిజాయాతీ, శక్తి కలిగిన యువతను తీసుకురావడం ద్వారా పరిశుద్ధమైన రాజకీయాలను సాధించుకోవాలనే చర్చ మాత్రం ఎక్కడా జరగడంలేదు. దీనికి బదులు మనం ఇంకా రాజకీయాలు మన పని కాదు; అవి పనిలేనివాళ్ళ కోసం' అనే మన పొతుచింతకాయ మాటల్ని పట్టుకుని ఊరేగుతున్నాం. రాజకీయ పార్టీలు ఏవిధంగా నిధులు సమకూర్చుకుంటున్నాయి, వాటిఎలా ఖర్చుపెడుతున్నాయి, ఆదాయమ్యాయాల నిర్వహణను మన పార్టీలు ఏవీ బయటపెట్టడం లేదు.\* రాజకీయ కార్యకలాపాల్లో డబ్బు, కండబలాల పొతును అడ్డుకునే చట్టాలేవీ లేవు. ఈ విషయం మీద పదేపదే చర్చలు జరగాల్సిన అవసరం వుంది.

ప్రజాస్వామ్యంలో జీవిస్తున్న ఏ వ్యక్తి అయినా రాజకీయాల్ని ద్వేషిస్తున్నాడంటే అతనికి ప్రజాస్వామ్య సంస్థల మీద కనీసగారవం లేదని నేను భావిస్తాను. ప్రజాస్వామ్యంలో రాజకీయాలు మురికిపట్టినవని, వాటినలా వదిలేయాల్సిందే అనే హక్కు ఎవరికీ లేదంటాను. రాజకీయాలు నిజంగా మురికిపట్టిపోయివంటే శుభ్రం చేయడానికి సువ్యోందుకు ముందుకు రావడం లేదని ప్రశ్నిస్తాను. రాజకీయనాయకులను పనికిమాలినవాళ్ళు, పనిలేనివాళ్ళు అని పిలిచేబదులు వారి స్థానంలో మంచివాళ్ళు ఎందుకు రారని అడుగుతున్నాను. రాజకీయాలకంటే గొప్ప వృత్తులు వున్నప్పటికీ జాతి భవిష్యత్తును నిర్ణయించే మహత్తర శక్తి మాత్రం రాజకీయాలకే వుంది.

ఇప్పుడు మనం రాజకీయాలను దేశాన్ని ప్రేమించే సామాన్యపోరుడు కూడా అందుకోగల పరిస్థితులను సృష్టించుకోవాలి. ఇందుకోసం అనువైన వ్యవస్థను డబ్బు, కండబలాల ప్రస్తావన లేకుండా నిర్మించుకోవాల్సిపుంది. ఇప్పుడు బాగా చర్చ జరగాల్సింది దీనిమీదే.

ఇలాంటి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకోవాలంటే మనకు ప్రస్తుత పరిస్థితికి పూర్తిగా విరుద్ధమైన రాజకీయ నాయకులు అవసరం. ప్రతి నాయకుడికీ ఖచ్చితంగా ఆర్థికాంశాలమీద అవగాహన వుండాలి. దేశ ఆర్థిక పరిస్థితుల గురించి అవగాహన లేకుండా ఎవరూ నాయకులు కాలేరు. ఇది చాలా పెద్ద పనే. ‘బాబు’లు పస్తారు, పోతారు. కానీ రాజకీయ నాయకులు తమ జీవితాంతం

బరిలో వుండాల్సిందే; అధికారంలో వున్నా, లేకపోయినా! చదువుకున్న, నిజాయాతీ గల వ్యక్తులు రాజకీయాల్లో లేకపోతే పార్టీలు మేధోపరమైన చీకట్లో పడిపోతాయి. ప్రొఫెసర్లు, డాక్టర్లు, లాయర్లు, ఇంజనీర్లు, అన్ని ఇతర వ్యత్తులనుంచి వచ్చినవారు రాజకీయాల్లో వుంటే పార్టీలు ప్రస్తుతం మోస్తున్న డబ్బు సంచల బరువు దించుకోగల అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దేశానికి సరైన దిశానిర్దేశం చేయగలిగేది ఏకైక.

ఒక ప్రజాప్రతినిధి విజయం సాధించాలంటే తన నియోజకవర్గాన్ని బాగా ఆకట్టుకోవాలి; నిరంతరం ప్రజలతో సంబంధాలు నెరుపుతుండాలి. స్థానికంగా వనరులు, సంస్కృతి, విద్య, ఆరోగ్యం, ఉపాధి తదితర అంశాలపై అవగాహన తోపాటు, నియోజకవర్గ ప్రజల సమస్యల గురించి గట్టి అవగాహన వుండాలి. ఇవే అతనిని నిజమైన ప్రజాప్రతినిధిగా నిలబెడతాయి, అభివృద్ధికి బీజం వేస్తాయి. ఒక జిల్లా స్థాయిలో ఒక ఎంపీ ఆ జిల్లా కలెక్టర్ / జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ కంటే ఎక్కువ అవగాహన కలిగివుండాలి. ప్రజాలైయస్సును దృష్టిలో వుంచుకుని అవన రమైన విధానాల్ని కూడా రూపొందించగలిగివుండాలి. ఇందుకోసం అతనికి రాజ్యాంగం తెలిసివుండాలి. సమాజంలో వేగంగా జరుగుతున్న మార్పుల గురించి తెలిసివుండాలి. మంచి రాజకీయవేత్త తన నియోజకవర్గానికి మంచి మేనేజర్గా వుండాలి. ఇందుకోసం

■ దేశం మొత్తమీడ ఒక్క లోకసభల్లా పార్టీ మాత్రమే తనకు ఏవిధంగా నిధులు అందుతున్నాయి, వాటిని ఏవిధంగా ఖర్చుపెడుతున్నామన్న వివరాలను తన అధికారిక వెబ్సైట్ ద్వారా ప్రజలకు తెలియజేస్తోంది. ■

### ... 9 వ పేజీ తరువాయి

చేయూతనివ్వండి. సెలవురోజుల్లో మీరు నివసించే ప్రాంతాల్లో ప్రజలు ఓటుర్చుగా నమోదు కాబడ్డారా లేదా అని సర్వే చేయండి. చేసుకోనివారికి ఆ పద్ధతిని వివరించి ప్రోత్సహించండి. ప్రజల బాధ్యత అని తెలియచేయండి. ఎవరికి వారు స్వచ్ఛందంగా తమ ఓటు హక్కును నమోదు చేయించుకోవాలనే విషయం తెలియచెప్పండి. ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవడం దేశపొరులుగా ప్రతి వ్యక్తి చేయాల్సిన పని.

అవినీతిని అరికట్టడానికి నీతి నిజాయాతీ సేవాగుణం గలవారిని ఎన్నుకోడానికి ఒకే ఒక్క ఉపాయం ఓటుహక్కు ఓటు వేసేవారి శాతం తగ్గిపోవడం వలన నేరపూరిత వాతావరణానానికి, గూండాయిజానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నామని గుర్తించండి. స్వార్జ్యం సంపాదించి సాధించిన దానికంటే

కావల్సిన అధ్యయనం, సమయాన్ని కేటాయించుకుంటేనే ఇది సాధ్యమవుతుంది.

రాజకీయాలు విశ్వవిద్యాలయాల స్థాయిలో విశేషాంశాలుగా బోధించాల్సిన అవసరం వుండని నేను భావిస్తాను. రాజకీయాల కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక యూనివరిటీ వుంటే యువత మంచి నాయకులుగా, వ్యాపాకర్తలుగా, రాజనీతిజ్ఞులుగా మారదానికి ఆస్కారం అభిస్తుంది. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద ప్రజాసాధ్యమ్య దేశమైన భారతీలో గ్రామాలను అభివృద్ధి కేంద్రాలుగా మార్చాలని మన మాజీ రాష్ట్రపతి (ప్రొఫెసర్ అబ్బల్ కలాం) చేసిన సూచనలు గుర్తుంచుకోవాలి. మనకున్న అద్వితీయమైన రాజ్యాంగాన్ని ఎప్పటికప్పుడు సవరించుకుంటూ మరింత సుసంపన్సుం చేసుకుంటున్నాం. ప్రాథమిక హక్కులు, అదేశసూత్రాల వంటి వజ్రాల్లాంటి అంశాలు మన రాజ్యాంగంలో వున్నాయి. వాటిని సరైన పద్ధతిలో వినియోగించుకుంటూ .. రాజకీయాలంటే ప్రజల జీవితాల్ని మరింత మెరుగుపరచుకోవడమే అని నిరూపించడం ద్వారా, మిగిలిన ప్రపంచానికి తెలియజేస్తాల్సిన బాధ్యత పౌరులుగా మనందరిదీ!

(రచయిత ఢిలీలో ప్రముఖ న్యాయవాది. తాను స్థాపించిన 'బిల్డింగ్సియా గ్రూప్' ద్వారా ప్రజలతో దేశం కోసం ప్రతిజ్ఞలు చేయించే కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. 'మై కాల్' పేరుతో ఆయనోక పుస్తకం కూడా రాశారు).

సురాజ్యాన్నికి బాటలు వేసి భారత యువతక్కె నశించిపోలేదని నిరూపించాలి. రాబోయే తరానికి చక్కని భవితను నిర్మించాలి. ఒక ప్రభంజనమై నూతన శకానికి నాంది పలకాలి. దేశ కాల పరిస్థితులను తెలిసిన మీరు పాత రాజకీయాన్ని తుడిచిపెట్టి కొత్త రాజకీయాన్ని సాధించుకోవసిన సమయం ఇది. కేవలం డబ్బు మద్యంతో ప్రజలను మళ్ళీపెట్టు గలమనుకునేవారికి తగిన బుద్ధి చెప్పాల్సిన తరుణం ఇదే! ప్రజలు ప్రలోభాలకు లోంగిపోయే బలహీనులు కారని విచక్షణ గలవారు. వివేకవంతులు మాత్రమేనని నిరూపించండి. ఆత్మాభిమానం కర్తవ్యదిక్కతో ముందుకు వచ్చి నిర్మయంగా పోరాటం చేయాల్సిన తగిన అవకాశం ఇది. ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోలేని వారు రాబోయే తరాన్ని ఇక ఎన్నటికీ రక్షించుకోలేరు. సరికదా మీ చేతుల్లో మీ బిడ్డల భవిష్యత్తును భిద్రం చేసినవారు కాగలరు. ■



# రాబిగీతి, జనేపింతిం రెండూ వేఱవేఱ కాదు

- సురేశ్ వెలుగూరి

**పాట్లో** సంబంధం లేకుండా ఈరోజు దేశంలోని ప్రజలందరూ రాజకీయ వ్యవస్థ మీద తీవ్రమైన కోపంతో వున్నారు. జీవన వ్యయం ఏ రోజుకారోజు విపరీతంగా పెరిగిపోతుండడం ఇందుకు ఒక కారణమైతే, ఇటువంటి పరిస్థితులను నివారించాల్సిన రాజకీయ వ్యవస్థ తన బాధ్యతల్ని విస్మరించి, తమ సొంత ఆస్తులు పెంచుకోవడం కోసమే వనిచేస్తుండడం మరో కారణం. అఖరికి ప్రజలెంతగా విసిగిపోయారంటే - రాజకీయ పాట్లోలంటే తమ జేబులు కత్తిరించడానికి పుట్టిన దొంగల వ్యవస్థలుగా భావిస్తున్నారు. దేశంలోని అన్ని పరిపాలనా వ్యవస్థలనీ కుదేలయ్యేలా చేసింది మన రాజకీయ వ్యవస్థనేని వారు బలంగా నమ్ముతున్నారు. కానీ రాజకీయ వ్యక్తాలు మాత్రం జనం అభిప్రాయం తప్పంటున్నాయి. తాము పూర్తిగా ప్రజల కోసమే వనిచేస్తున్నామని, రాజనీతి, జనసంక్షేపం రెండింటినీ వేర్పేరుగా చూడాలని అంటున్నాయి. ఏది నిజం?

దేశానికి స్వాతంత్యం ప్రకటించిన తరువాత లార్డ్ హోంట్ బాటన్ ప్రధాని నెప్రోను అడిగారట - మేం వెళ్లిపోతున్నాం కదా, ఇక మీ దేశప్రజలు తిరగబడడానికి ఇంకెవరున్నారు అని. ‘మేము లేమా?’ అన్నారట నెప్రో. ‘ఇప్పటివరకూ మీమీద జారిగిన తిరుగుబాట్లు ఇక మామీద మొదలవుతాయి. మీరు తుడుచుకున్న దుమ్ముధూళీ ఇక మేము తుడుచుకోవాల్సివస్తుంది’ అన్నారట. వాస్తవంలో కూడా అదే జరిగింది. సొంత పాలనలోనూ పరిపాలనా వికెంద్రికరణ జరగలేదు. ఘలితంగాకస అరఔ అయిదేళ్లలో మన రాజకీయ పాట్లు, ప్రభుత్వాలు ప్రజలకు ఎంత దూరం కావాలో అంత దూరమయ్యాయి. ఇందుకు కారణం మన రాజకీయ వ్యవస్థ మారుతున్న తీరుతెన్నాలే.

నూటికి 70 శాతం మంది గ్రామాల మీదే ఆధారపడి జీవిస్తున్న భారతదేశంలో స్థానికాంశాల మీద ప్రజలకు మంచి పట్టే వుంటుంది. కానీ తమ డారు దాటి అమైన ఆలోచించడానికి వారి శక్తి సరిపోవడంలేదు. సాదాసీదా ప్రజలకు రాజనీతి అనే పదమే భయం పుట్టిస్తుంటుంది. ఈ పరిస్థితి రాజకీయ పాట్లకు

వరంగా మారుతోంది. ఎక్కడికక్కడ వనరుల మీద అవగాహన, రాజ్యాంగసంస్థలు, పాలనలోని లొసుగులు, తిమ్మిని బమ్మిని చేయగల గుణాలున్నవారు నేతలుగా ఎదిగిపోతున్నారు.

గ్రామపంచాయటి స్థాయి నుంచి మెట్రో నగరాల దాకా ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రతినిధులంతా వారి అధికారాలకు ధర్మకర్తలే తప్ప చక్కవర్తులు కాదు. కానీ, ఇందుకు విరుద్ధంగా వ్యవహారించడంవల్ల ఈరోజు ఆ పాట్ల మనుగడే ప్రశ్నార్థకంగా మారిన పరిస్థితిని చూస్తున్నాం. దేశవ్యాప్తంగా పెద్దసంఖ్యలో రాజకీయ పాట్ల నేతలు జైళ్ళకు తరలిపోతున్నారు. కొన్ని వందలమంది నాయకులపై కేసులు నడుస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్లో కూడా ఇప్పుడు కనీసం 50 మంది నాయకుల మీద ‘బలమైన సాక్ష్యాలున్న’ కేసులు నడుస్తున్నాయి. అయితే సమస్యలన్నీ తాము జనసంక్షేపు బాధ్యతనుంచి దూరం కావడం వల్ల వచ్చినవేని ఒప్పుకోవడానికి మాత్రం వారు సిద్ధంగా లేరు. ప్రజలు ఒక్కసారి తమకు బాధ్యత అప్పజిప్పాక అయిదేళ్లపాటు నోరెత్తకూడదని నాయకులు భావిస్తున్నారు. పాలించుకోవడం వారికి చేతకాకనే తమకు అప్పగించారని, దీనినిబట్టి వారికేం కావాలో తమకు మాత్రమే తెలుసని జనం ఒప్పుకున్నట్టేకదా అని తిరిగి ప్రశ్నిస్తున్నారు.

ప్రజల విశ్వాసం లేనిదే తమకు మనుగడ లేదని తెలుసు కాబట్టి ఇందుకోసం ఎప్పటికప్పుడు తాజా ఎరలు వేయడానికి పాట్లో మొగ్గుచూపిస్తున్నాయి. అంతేకానీ, ప్రజల్భీష్టం ప్రకారం వనిచేసి, ఘలితాలు చూపించి వారి విశ్వాసం పొందాలని దురదృష్టవశాత్తూ ఈరోజు సంప్రదాయ రాజకీయ పాట్లోవీ భావించడం లేదు. ఉచిత హోమీలు, కానుకలు, మత విశ్వాసాలు, కుల సమీకరణాలు, జాతి వైరుధ్యాలను అడ్డం పెట్టుకుని మరీ, ఇంకో ఐదేళ్లు పాలించేందుకు మన పాట్లు నిస్సిగ్గుగా ముందుకువెళ్లున్నాయి. ఆటగాళ్లు మారుతున్నారు కానీ, ఆట నియమాలు అలాగే వున్నాయి. ఒక ఐదేళ్లు ఒక పాట్లే, ఇంకో అయిదేళ్లు ఇంకో పాట్లే పాలిస్తూ కొత్త దొంగల్ని తరచూ కలుపుకుంటూ వెళ్లున్నాయి.

పూనే లోని ఎమ్మటి స్కూల్ ఆఫ్ గవర్న్‌మెంట్లో ఇటీవల

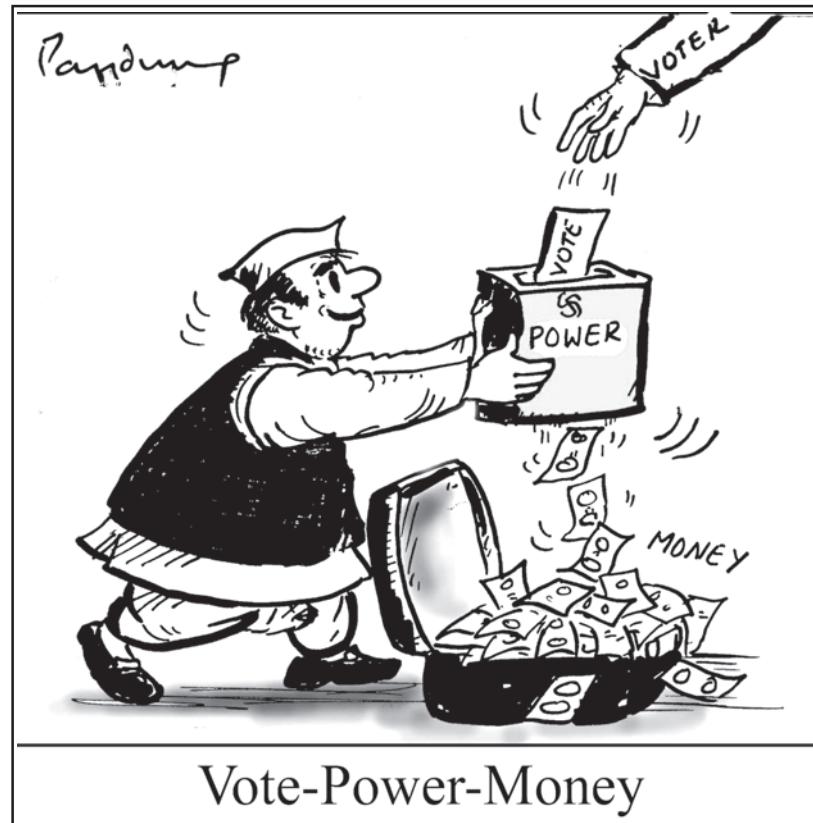
జరిగిన ఒక సెమినార్లో పొల్చొనేందుకు దేశంలోని పలు రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన కొందరు పరిశోధన విద్యార్థులు, సామాజిక కార్యకర్తలు, రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తల మధ్య ఈ అంశం మీద గట్టి చ్చే జరిగింది. రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులే ప్రజలను ఇవ్వాల్చి దుస్థితికి తీసుకువచ్చారని పరిశోధన విద్యార్థులు అభిప్రాయపడితే, ఈ అభిప్రాయం ఘర్తిగా సరైనది కాదని, ఇందులో ప్రజల పొత్త కూడా సంశయాత్మక అంశమేనని కొందరు సామాజిక కార్యకర్తలు అభిప్రాయపడ్డారు. పరిపాలన ముందుకు సాగకుండా పార్టీలు, నేతలే అడ్డుపడుతున్నారన్నారు. కానీ రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తలు మాత్రం ఇందుకు భిన్నంగా మాట్లాడారు. ప్రభుత్వాధికారులు స్థానిక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఎలాంటి సాయమూ చేయరని, ఆ ప్రాంతాల్లో వారి బాధ్యతను తాము నిర్విరిస్తున్నామని, ప్రజలు ‘సంతోషంగా’ ఇచ్చేవాటిని వేతనాలుగా భావిస్తున్నామని కొందరు మాట్లాడారు. దేశవ్యాప్తంగా బట్టిలు, మురికివాడలు, పల్లెల్లో ఫోటానాయకుల హవా పెరగడానికి కారణం స్థానికాంశాల మీద పట్టు సాధించదమే. ఇంకొందర్తతే ఈ దేశానికి ప్రజాస్వామ్యం పనికిరాదని, నియంత్రణ కావాలని, తప్ప చేసే అక్కడికక్కడ శిక్షించే తరహ వ్యవస్థ రావాలని అవేశపడ్డారు.

కొన్ని గంటలపాటు జరిగిన వాదనల్లో చివరికి అందరూ ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చారు. ప్రజాస్వామ్యం నక్కమంగా నడవాలంటే కుద్దైన రాజకీయ, ఎన్నికల వ్యవస్థలుండి తీరులని, అపి బలంగా, నిజాంఱుతీగా వని చేయడానికి కావాల్సిన వాతావరణం వుండాలన్నారు. అలాగే ప్రతిదానికీ రాజకీయ పార్టీలను దుమ్మెత్తి పోయడం సరికాదని, ఇందులో ప్రజలూ తమ బాధ్యతను వంచుకుంటేనే ప్రజాస్వామ్య పునాదులు బలపడతాయన్నారు. పాలనలో ప్రజల బాధ్యతే కీలకమని,

తమ హక్కుల్లి తాము కాపాడుకుంటూ, అవసరమైన సందర్భాల్లో ప్రశ్నించే స్వభావాన్ని అలవరచుకుంటే రాజకీయ వ్యవస్థ పొరదర్శకముపుతుందన్న భావన అందరిలోనూ వ్యక్తమైంది.

తప్ప ఎలా జరిగితే దానిని అలాగే సరిచేయాలనుకోవడం నరికాదు. ముల్లుకు ముల్లు, కంటికి కన్న సిద్ధాంతం రాజకీయాలు, పరిపాలనకు వర్తించదు. జనసంక్లేషం మాత్రమే పార్టీల ఎజండా కావాలి. రాజనీతి చూపించాల్సింది కేవలం ప్రజాక్లేషం కోసమే తప్ప సాంత ప్రయోజనాల కోసం కాదని పార్టీలు, నాయకులు గ్రహించాలి. ఇంకో దశాబ్దకాలంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా పార్టీల హవా తగ్గిపోతుందని, పెరుగుతున్న విద్య, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాల ఫలితంగా ప్రజలే ఎక్కడికక్కడ తమకేం కావాలో నిర్ణయించుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని సుప్రసిద్ధ సామాజికవేత్తలు చెప్పున్న విషయాన్ని వారు గ్రహించాలి. లేదంటే ఆనాటికి తమ ఉనికి కూడా మిగలదని రాజకీయ పార్టీలు, నేతలు గుర్తుంచుకోవాలి.

(రచయిత ‘వివిమ్మార్జి స్మార్ల్ ఆఫ్ గవర్నెన్స్ & లీడర్షిప్ మేనేజ్మెంట్ ప్రిన్సిపల్’) ■



# లక్ష్మీ సంద్రభాయా నగదు బటీలు

- డి.వి.వి.యన్. వర్మ

సెప్టెంబర్ 1, 2012 నుండి రాష్ట్రంలో కిరోసిన్ కు నగదు బదిలీ పథకం ప్రయోగాత్మకంగా ప్రారంభం కానుంది. హైదరాబాద్ జిల్లాలో 10, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 35, మొత్తం 45 రేఫ్సెన్షాపులలో ఈ పథకం అమలుకు శీకారం చుడుతున్నారు. ప్రస్తుతం పట్టణాలలో రేఫ్సెన్కార్డుల మీద పేదలకు నెలకు నాలుగు లీటర్లు, ఇతర ప్రాంతాలలో రెండు లీటర్లు, దీపం పథకం కింద సిలిండర్ పొందిన వారికి 1 లీటరు చొప్పున రేఫ్సెన్షాపుల ద్వారా ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వం లీటరు కిరోసిన్ కు 48 రూపాయలకు కొనుగోలు చేసి లభ్యిదారులకు 15 రూపాయలకు అందిస్తున్నది. అంటే ప్రతి లీటరుకు ప్రభుత్వం 33 రూపాయలు సబ్సిడీ భరిస్తున్నది. ఈ నగదు బదిలీ అమలులోకి వచ్చేచోట ఎన్ని లీటర్లకు లభ్యిదారులు అర్పిస్తే అన్ని లీటర్లకు 33 రూపాయల వంతున వారి బ్యాంకు ఖాతాలకు నగదు బదిలీ చేస్తారు. లభ్యిదారులు మార్కెట్ ధరకు కిరోసిన్ ను కొనుగోలు చేసుకోవాలి. ఒక నెలలో వారు కొనుగోలు చేయకపోతే ఆ మొత్తం తిరిగి ప్రభుత్వానికి చేరుతుంది. లభ్యిదారులకు విధిగా ఆధార్కార్డులు వుండేలా, బ్యాంకు ఖాతాలు వుండేలా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ సక్రమంగా జరిగినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నట్లుగా కిరోసిన్ అవసరం లేని కొనుగోలుదారుల్ని, ఆ తర్వాత జరిగే జ్ల్ఐక్ మార్కెట్‌నూ ఇది నిరోధించేదిగా లేదు. గతంలో లాగే అవసరం లేనివారు లీటరుకు పద్ధో, పదిహేనో డబ్బును డీలర్కు ముట్టజెప్పి మిగిలిన సబ్సిడీ సామ్యతో లభ్యిదారులు సంతృప్తిపడతారు. పోతే నిజంగా అవసరం వున్న వారికి మార్కెట్లో కిరోసిన్

ధర పెరిగితే ఆ అదనపు మొత్తాన్ని తామే భరించుకోవలసి వస్తుందన్న అందోళన వుంది. అందుచేత నగదు బదిలీ పథకాలను ప్రవేశపెట్టేముందు అనుకున్న లక్ష్యాలు సాధించే విధంగా వాటిని రూపొందించడం అవసరం.

2012-13 సంవత్సరానికి కేంద్రబడ్జెట్‌పై ఆర్థికమంత్రి ప్రసంగంలో ఎరువులు, గ్యాస్ సిలిండర్లు, కిరోసిన్లపై ఇస్తున్న పరోక్ష సబ్సిడీల స్థానంలో నేరుగా లభ్యిదారుకు నగదు బదిలీ చేయనున్నట్లు ప్రకటించారు. ఇది చిన్న విషయం కాదు.



విధానపరంగా పెద్దమలుపు. దీనివెనుక చాలా కారణాలు కనిపిస్తున్నాయి. రాను రాను సబ్సిడీల భారం పెరుగుతూ పోవడంతో బడ్జెట్లు దీనిని భరించేని స్థితి ఏర్పడింది. 2001లో 7, 500 వేల కోట్లు వున్న కిరోసిన్ సబ్సిడీ 2011నాటికి 20 వేల 500 కోట్లకు పెరిగింది. అదేకాలంలో గ్యాస్ సిలిండర్ మీద సబ్సిడీ 6 వేల 700 కోట్లు నుండి 24,000 కోట్లు అయింది. డీజిల్ మీద సబ్సిడీ 7,500 కోట్లు నుండి 34,000 కోట్లు, ఎరువుల మీద వున్న 14,000 కోట్లు వుంటే అది 55,000 కోట్లకీ, ఆహార వస్తువుల మీద 12,000 కోట్లు వుంటే సబ్సిడీ 2011 నాటికి 60,500 కోట్లు అయింది.

ఇంతగా నబ్బీడీలు ఇన్నున్నా వ్యవసాయరంగంలో, పేదరికినిర్మాలనలో ఆశించిన ఫలితాలు రావడం లేదు. పైగా ఈ సబ్బీడీలు దారిమళ్ళడం, అవినీతికి ఆలవాలం కావడం సాగిపోతున్నది. సామ్యపోయే శనివట్టినట్టు వరిస్థితయారైది.

మరొకపక్క బోగెన్కార్డుల ఏరివేతకు తగిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం రావడం, ఆధార్కార్డుల పంపిణీ పెద్దవెత్తున సాగించడం, బ్యాంకులు, పోస్ట్స్టోసులు ఆర్థిక లావాదేవిలను సమర్థవంతంగా నిర్వహించగల స్థితిలో వుండడం, జాతీయ ఉపాధిపద్ధకం అమలులో నేరుగా లభ్యిదారులకు వేతనాల పంపిణీ వంటి అనుభవాలు గత సబ్బీడీపద్ధతి మార్పాలన్న ప్రయత్నాలకు సానుకూల అంశాలుగా భావించబడుతున్నాయి. ప్రపంచంలో పలుదేశాలలో పేదరికినిర్మాలనకు నిర్దేశిత లక్ష్యాల సాధనకు నగదు బదిలీ పథకాలు అమలు అవుతున్నాయి. ఘరతులతో కూడిన నగదు బదిలీపద్ధకాలు లాటిన్ అమెరికా దేశాలలో మంచి ఫలితాలు సాధించడంతో అందరి దృష్టి వాటిమీద పడింది.

బ్రెజిల్లో ఘరతులతో కూడిన నగదు బదిలీ పథకాలను 2003లో ఏకీకృతం చేసి బోల్సాఫెమిలియా పేరుతో నిర్వహిస్తున్నారు. ఇందులో ప్రాధమిక విద్యుకు కనీసగ్రాంటు, ఆపోరథద్దతుకు సంబంధించిన నగదు బదిలీ; వంటగ్యాన్కు ఇచ్చే సబ్బీడీలను నగదు బదిలీ చేస్తున్నారు. కుటుంబంలోని మహిళ యజమానురాలి పేరుమీద “సిటిజన్ కార్డ్” పంపిణీ చేసి బ్యాంకుల ద్వారా నగదు బదిలీ చేస్తున్నారు. దీని ఫలితంగా పోషకాహార్లోపం గణనీయంగా తగ్గడం, బడి బయట పిల్లలు లేకపోవడం, మధ్యంతరంగా మానేసేవారి సంఖ్య బాగా తగ్గడం, పిల్లలకి వ్యాధినిరోధక టీకాలు పూర్తిస్థాయిలో జరగడం వంటి ఫలితాలు బాగా మొరుగైనట్లు అన్ని దేశాలు అంగీకరిస్తున్నాయి.

ఈ నగదు బదిలీ పథకం 1997లో మెక్సికోతో ప్రారంభించారు. ముందుగా ప్రొగ్రాస్ పేరుతో ప్రారంభమై తర్వాత నగదు బదిలీపద్ధకం “ఆ పర్ము నిడాడెన్” పేరుతో విస్తరించింది. అక్కడ కూడా ఫలితాలు ప్రపంచదేశాల దృష్టిని ఆకర్షించే విధంగా వచ్చాయి. అనేక దేశాలు నగదు బదిలీబాట పట్టాయి. కొలంబియా 2000 సంవత్సరంలో, ఎల్సాల్వాడార్లో 2005లో, నికరాగ్వాలో 2000లో, పరాగ్వేలో 2005లో,

దక్కిణాప్రికాలో 1998లో, ఇలా చాలా దేశాలకు నగదు బదిలీ పథకాలు విస్తరించి అమలులో వున్నాయి. వివిధ దేశాలలో నగదు బదిలీ పథకాలు సారిస్తున్న ఫలితాల ప్రభావం కూడా నగదు బదిలీల మీద దృష్టిపడడానికి కారణంగా కనిపిస్తున్నది.

నగదు బదిలీ అన్నపేరు వాడకపోయినా ప్రత్యక్షంగా లభ్యిదారులకు నగదు చెల్లించే పద్ధతి మన దేశానికి, రాష్ట్రాలకి కొత్తకాదు. జీవనభద్రత కోసం సంక్లేషు పథకంగా ఇస్తున్న పెన్సన్లు మాతా శిశు సంరక్షణకు ప్రవేశపెట్టిన పలు పథకాలు నగదు బదిలీ పథకాలే. ఒకనాడు నిర్వహించిన “పనికి ఆహారం” పథకం పస్తు బదిలీపద్ధకం అయితే ఇప్పుడు గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం పేరుతో అతిపెద్ద నగదు బదిలీ పథకంగా వుంది. బంగు బలహీనవర్గాల పిల్లల చదువులకు ఇస్తున్న ఫీజురీయంబర్స్‌మెంట్లు నగదు బదిలీ పథకాలే.

అయితే ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన కిరోసిన్కు నగదు బదిలీ లేదా గ్యాస్ సిలిండర్లు, ఎరువుల సబ్బీడీలకు నగదు బదిలీ పథకాలు కొంత సంక్లిష్టమైనవి. ఈ పథకాలను తగిన జాగ్రత్తలతో రూపొందించకపోతే ఇటు ప్రభుత్వానికి, అటు లభ్యిదారులకి ప్రయోజనం కలగని స్థితి వస్తుంది.

ఇప్పుడు కిరోసిన్ నగదు బదిలీ అంశాలను మరింత లోతుగా పరిశీలించాలి. పేదలు వంట చేసుకోడానికి, దీపాలు వెలిగించుకోడానికి వీలుగా సబ్బీడీపై కిరోసిన్ను ఇస్తున్నారు. కిరోసిన్ మీద ఎంతమంది వంట చేసుకుంటున్నారు. దీపాల కోసం ఎంతమందికి కిరోసిన్ అవసరం అన్న దానితో నిమిత్తం లేకుండా ప్రతి రేషన్కార్డుకి ఒక తీరున కిరోసిన్ పంపిణీతో ఈ సబ్బీడీ తలబరువైంది. అవసరం లేనివాళ్లు చౌకగా తిరిగి దీలర్కే అమ్మడం, పెద్దస్థాయిలో కిరోసిన్ భ్లాక్ మార్కెట్కీ, దీజిల్లో కల్తీకి కారణం అవుతున్నది.

మనదేశంలో గ్రామీణప్రాంతంలో కిరోసిన్తో వంట చేసుకునేవారు శాతం 2001లో 2 శాతం వుంటే అది 2008 నాటికి 0.6 శాతానికి పడిపోయింది. పట్టణాలలో అదే కాలంలో 15.3 శాతం నుండి 7.6 శాతానికి తగ్గింది. నిజానికి దేశంలో కిరోసిన్ను వంటకంటే దీపాలకే ఎక్కువ మంది వినియోగించుకుంటున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కిరోసిన్ దీపాలు వాడే వారి సంఖ్య 2002లో 47.2 శాతం వుంటే, అది 2008కి 38.00 శాతానికి తగ్గింది. అదేకాలంలో పట్టణాలలో 7.8 శాతం నుండి 5 శాతానికి పడిపోయింది.



మనరాష్ట్రంలో 2011 గణంకాల ప్రకారం కిరోసిన్తో వంట చేసుకునేవారు కేవలం 3.9 శాతం కుటుంబాలు మాత్రమే వున్నాయి. అలాగే దీపాలకు వాడుకునేవాళ్ళు రాష్ట్రంలో 6.9 శాతం మాత్రమే. అంటే మొత్తంమీద 10.8 శాతం కుటుంబాలు కిరోసిన్నను ఏదోరకంగా వాడుతున్నారు. కానీ అన్ని రేషన్కార్డులకు కిరోసిన్ ఇస్తున్నారు. దాదాపు 90శాతం కుటుంబాలకు అవసరం లేక పోయినా కిరోసిన్నను పాందుతున్నారు. ఇదే బ్లాక్ మార్కెట్కు తరలిపోతున్నది.

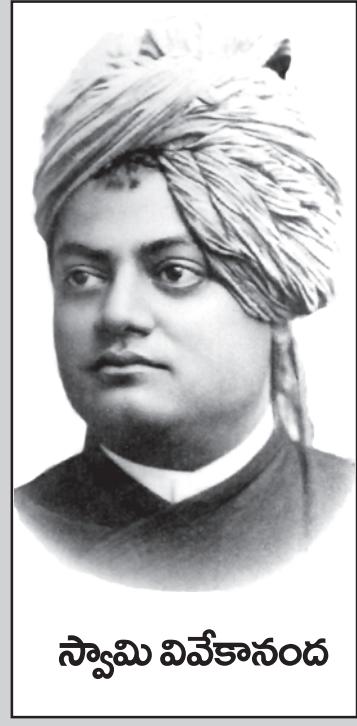
ఆసియా దేశాలలో అతి ఎక్కువ సబ్సిడీతో అతి తక్కువ ధరకి అందిస్తున్న దేశంగా భారతదేశం వుంది. తగ్గుతున్న కిరోసిన్ వాడకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా కార్డుదారులందరికీ పంపిణీ చేయడంతో అది పెద్దస్థాయిలో బ్లాక్ మార్కెట్కి తరలిపోతున్నది. మహారాష్ట్రలో అడిషనల్ డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు యస్వంత్‌సోనావానే హత్య కిరోసిన్ మాఫియా చేసిందే. ఇలాంటి హత్యలు ఇప్పటికీ జరుగుతునే వున్నాయి. కిరోసిన్‌పై ఇస్తున్న 20,000 కోట్ల సబ్సిడీలో 8000 కోట్లు ఈ మాఫియాలపరం అపుతున్నది. దీనిని డీజిల్లో కల్తీ చేయడంతో ఒక పక్క వాయుకాలువ్యం, మరోపక్క ట్రుక్కులు, కార్బు రిపేర్ల పాలవుతున్నాయి. అందుచేత అవసరమైన వారికి మాత్రమే

కిరోసిన్ అందే ఏర్పాటు వుండాలి తప్ప మూకుమ్మడిగా సబ్సిడీ కిరోసిన్ పంపిణీ చెయ్యడం మాఫియాలను పెంచిపోవించడం అపుతుంది.

కానీ ప్రస్తుతం సబ్సిడీ కిరోసిన్కు నగదు బదిలీ పథకాన్ని వర్టింపజేసినా అదనపు కిరోసిన్ మాత్రం బ్లాక్ మార్కెట్కు రావడం ఆగిపోదు. నగదు బదిలీ పథకాల ఉద్దేశం ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని దుబారాని తగ్గించటం, లభ్యిదారులకు నేరుగా సబ్సిడీని అందించటంగా వున్నప్పటికీ, అనలు పథకంలోనే లోపాలుంటే పరిస్థితి యధాతథంగానే వుంటుంది. అందువల్ల నగదు బదిలీయే తప్ప అనడం సరికాదు. ప్రజా పంపిణీ ద్వారా ఇస్తున్న ఆహార పసుపులన్నింటికీ నగదు బదిలీని ఆహార కూపన్నగా ఇస్తే కనిసం తమకు అవసరం లేనివాటి మీద కాకుండా అవసరమైన వాటికి ఈ కూపన్న అదనంగా వినియోగపడతాయి. అలాగే పిల్లల చదువు, వ్యాధి నిరోధక టీకాలు, ఆసుపత్రి ప్రసన్వాలు, కుటుంబ నియంత్రణ తదితర లక్ష్యాల పురతులతో కూడిన నగదు బదిలీలు మరింత ప్రయోజనాన్ని సాధిస్తాయి. విమ్మెనా పురతులతో కూడిన సమగ్రమైన నగదు బదిలీల పై ప్రభుత్వం దృష్టిపెట్టకపోతే ఏ ప్రయోజనం సిద్ధించదు. ♦♦♦

## తుప్ప పట్టడం కంటే అలిగిపోవడమే మేలు

**మరణం అనివార్యమైతే ఎండిన చెట్టు మోడులాగో, రాతిబండలాగో నశించిపోవడం కంటే వీరీచితంగా మరణించడమే కోరతగినబి. తాత్కాలికమైన ఈ భౌతిక జీవితంలో మరో రెండు రీజులు ఎక్కువగా బతికినంత మాత్రాన కలిగే ప్రయోజనం ఏమీలేదు. ప్రదేశా పరికరం తుప్పవట్టి పనికి రాకుండా పోవడం కంటే, అలిగి పోయి నశించిపోవడం మేలు. అదే విధంగా ఏమీ చేయకుండా ఊరికేజీవించడం కన్నా పరుల మేలుకోసం కొళ్ళి సహాయమైనా చేస్తున్న మరణించడం మంచిది. నలీరంలో చేవలేక, హృదయంలో ఉత్సాహం శూన్యమై, స్వతంత్ర ఆలోచన కరుపైన నిల్లివ మాంసపిండాల వల్ల ప్రయోజనం శూన్యం. అలాంటివారిని ఉత్తేజపరచి జీవచైతన్యం వెలిగించడమే నా సంకల్పం.**



స్వామి వివేకానంద

# సమిక్షణాత్మక గ్రంథం

**ఈ** జగంలో సగం ఆమె. పొలిచ్చి మరిపాలిచ్చి పెంచే ఆమెకు పరిపాలించే విషయంలో అవరోధాలెందుకో అర్థం కాదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఆరుస్వర దశాబ్దాలు పూర్తి అవుతున్నాయి. రాజకీయాలలో మహిళల రాణింపు అంతంత మాత్రమే. ఇదిగో మహిళా బిల్లు, అదిగో మహిళా బిల్లు అంటూ ఓట్లమాటు రాజకీయాలలో బిల్లు తూట్లు పొడుస్తున్నారు. స్వామి వివేకానంద చెప్పినట్టు మహిళలకు సముచిత సాధనం దక్కినప్పుడు మాత్రమే, వాళ్ల సమస్యలని వాళ్లు పరిష్కరించుకోగలుగుతారు. మహిళా సాధికారత సాకారమైనప్పుడు మాత్రమే సంస్కరితి, ప్రజ్ఞాపాటవాలు, ఈ సమాజంలో పరిధ విల్లుతాయి అటువంటి వారి పెంపకంలో పిల్లలు ఉత్తమ పొరులుగా రశాపాందుతారు. అఱుతే మహిళా సాధికారతకు, అడుగడుగునా సైంధవులే. అఱునపుటికీ, రాజకీయాలలో ఎన్ని అడ్డంకులు ఎదురైనా, ఎన్ని అవరోధాలు వచ్చినా, అన్నిటినీ అధిగమిస్తూ మును ముందుకు సాగుతున్నారు. పలుపురు మహిళలు.

ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో, అటువంటి మహిళా శిరోమణిల గురించి, పరిశోధనాత్మకంగా యూ పుస్తకంలో అందించారు, పేక్ హాసీనా.

‘హాసీనా పేక్’ నిజ జీవన విష కషాయాన్ని సైతం చిరు దరహసంతో స్వీకరించే సాక్షర సాధికార మహిళాధిర. ‘కమ్యూనికేపన్ ఫర్ డెవలప్మెంట్ ఆఫ్ రూరల్ ఎమెన్’ అనే జటిలమైన అంశం మీద పి.పోచ.డి. చేస్తున్న వీరు దశాబ్దాలంగా ప్రింట్ మీడియాలో, కవయిత్రిగా, రచయిత్రిగా, వ్యాసకర్తగా, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలో రిపోర్టర్ స్థాయి నుంచి సీనియర్ ప్రొడ్యూసర్, ఇంచార్జ్ హెచ్‌డాకి ఎదిగిన అభిర ప్రహర హాసీనాపేక్.

ఆమెకు ‘మహిళాసాధికారత’ ఒక వినోదంకాదు. రాజకీయ నినాదం అసలుకానే కాదు. ఆమె దృక్పథంలో మహిళా

సముద్రరణ విషయంలో ఎలాంటి వివాదాలకి చోటు లేదు. కనుకనే, త్రికరణపుద్దితో ఆమె గ్రామీణ మహిళల జీవితాల లోతుపాతులని కూడా తరచి చూడగలిగింది. రాజకీయాలలో మహిళలు అనే అంశాన్ని ఒక పుక్కిబీ పురాణంలా కాక, శాస్త్రీయ దృక్పథంతో, సంఖ్యా వివరాలతో సహ విశ్లేషించ గలిగింది. అలా పరిశోధనాత్మకమైన, తన పరిశ్రమలో కృతకృత్యురాలు కాగలిగింది.

రాజకీయాలలో మహిళలు గురించి సమగ్రమైన నివేదిక వంటి వివరణ యుస్తానే, వివిధ రంగాల భారతీయ

## స్వీకారం

### రాజకీయాలలో మహిళలు

రచయిత: పేక్ హాసీన

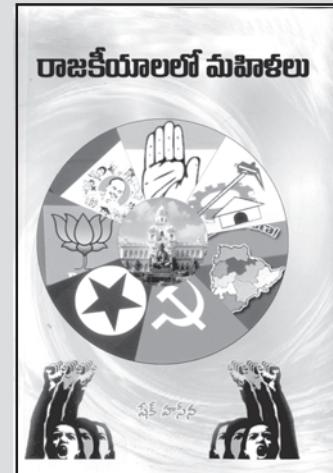
haseen.honey@yahoo.com

వెల : 100/-

ప్రతులకు :

ప్రజాశక్తి బుక్సహాస్

విశాలాంధ్ర బుక్సహాస్



మహిళామణిల గురించి సంక్లిష్టంగా వివరించగలిగింది. అలా, తను ఎన్నుకున్న ఇతివృత్తానికి సంపూర్ణత సంతరించు కోగలిగింది.

పాత్రికేయ ప్రపంచంలో ఎంతటి సంచలనాత్మక వార్తలయినా, మరుక్షణంలోనే పొతవిలా చల్లబడిపోతాయి. సంవేదనా భరితమైన వ్యాసాలు కొంతకాలం పొరకుల మనుసులని కదిలిస్తాయి. సద్గమర్యాదాత్మకమైన రచనలు చదువరులకి కనువిందు కలిగిస్తాయి. సమాజిక సహాయమైన కవితలు సమాజంలో చైతన్య స్వార్థ రేకెత్తిస్తాయి. ఆ కోవలోకే వస్తాయి. హాసీనాపేక్ అసంఖ్యాక రచనా విన్యాస విధానాలు.

‘మహిళాసాధికారత’ విషయంలో విశ్వక్రితి శిఖరాలని



అధిరోహించిన పూర్వ భారత ప్రధాని శ్రీమతి ఇంద్రాగాంధీ, ప్రస్తుత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు, యు.పి.వి. శైర్పర్సున్ శ్రీమతి సోనియాగాంధీ, పాతిస్తాన్ పూర్వ ప్రధాని బెనజీర్ భుట్టో, బంగ్లాదేశ్ ప్రధాని షేక్ హసీనా, మయన్‌స్కూర్ విఫ్లవాధినేతి సూకీ, యు.ఎస్. సెక్రెటరీ ఆఫ్ స్టేట్ లారా టీంటన్ వంటి జగద్వ్యాపితల నామధేయాలు వుటంకించడవే. మన రచయితలకి పరిపాటి అయిపోయింది.

కాని, కాలగర్హంలో కలిసిపోయిన తమ సూక్ష్మ శరీరాలతో విరాజిలే భారత కవికోకిల సరోజినీ నాయుడు, రోగార్థుల అంధకారబంధురమైన జీవితాలలో చేతిలో లాంతరుతో చేతలలో కారుణ్యంతో ఆశల వెలుగుజిలుగుల నింపిన ఫ్లారెన్స్ వైచింగ్లో ఆఫ్ ఇండియా తెరమరుగున పడిన మహానటీమణిలు

వివరాలని సైతం తన పుస్తకంలో సంక్లిష్టికరించిన ‘అక్షర సాధికార’ షేక్ హసీనా.

పుటులు వేగంగా తిరగేస్తున్నామనే స్వపూ కూడా లేకుండా చదువరులని ఆకట్టుకునే ప్రాడెగ్రి ఆఫ్ రీడబిలటీ షేక్ హసీనా స్వంతం. స్వజనాత్మకమైన రచనా తపునా భరితం ఆమె స్వంతం. రచనే పరమావధిగా కొనసాగుతుంది, ఆమె జీవనా స్వంతం. ఆమె రచనలు సహాదికంగా వెలువదాలని తెలుగువాజ్యయం. భువన భవనాన్ని అక్షరదీపాలతో వెలిగించాలనీ ఆకాంక్షిస్తూ... నిండుమనసుతో సోదరి షేక్ హసీనాని ఆశీర్పదిస్తున్నాను. ♦

**పి.విజయబాబు**

సంపాదకులు, ఆంధ్రప్రదీప



## సురాజ్య ఉత్సవము కొన్ని నినాదాలు

**కొందరి స్వార్థం కోసం స్వాపోరాజ్యం - అందరి బాగుకోసం సురాజ్యం**

**రాయితీల బతుకుల కన్నా - ఎదిగే అవకాశాలే మిన్న**

**స్వాపోరాజ్యం కూలుద్దాం - సురాజ్యం నిల్చిద్దాం**

**అవినీతి అంతం - లోకసత్త్వ పంతు**

**ప్రభుత్వ సేవలలో లంచాలు పోవాలి - హక్కుగా ప్రజలకు సేవలందాలి**

**కొత్త లోకాయుక్త రావాలి - అవినీతి భూరతం పట్టాలి**

**చెడ్డ రాజకీయాన్ని తుంచు - మంచి రాజకీయాన్ని పెంచు**

**నీతిపరులకి అభికారం - అవినీతిపరులకి కారాగారం**

**నిజాయితీకి పట్టం కడదాం - అవినీతికి గోరీ కడదాం**

**ప్రతి ఓటుకీ ప్రాతినిధ్యం - దామాషా పద్ధతితోనే సాధ్యం**

**ధన రాజకీయం పోవాలి - జన రాజకీయం రావాలి**

**ప్రజలే ప్రభువులు - పాలకులు సేవకులే**

## సురాజ్య ఉద్యోగు పాట

పి. నాంబిరావు, గుంటూరు

ప : ఉధ్యమం ఉధ్యమం సురాజ్య ఉధ్యమం  
మండుతున్న గుండెలన్నీ గాంతెత్తిన ఉధ్యమం  
అవినీతికి నీతికి మధ్య సాగే విషపు ఉధ్యమం  
మొదలయ్యంది నేడే లోక్ససత్తా జెండా ఊపినఉధ్యమం  
॥ఉధ్యమం॥

చ:-1 తెల్లదిరల పాలనంతా దుర్భాగ్యంతో సాగేరా  
అనాడే అవినీతికి బీజాలు పడ్డయిరా  
ఆ దీరల పాలనష్టుదో అంతలంచిపోయినా  
నాటి అవినీతి బీజం నేడు విషపు మాయేరా  
ఆ వృక్షాన్ని పెకలించుదాం కదలిరండిరా  
ఓ విధాన్మి యువజనులారా భావితరం మీబిరా  
అంకురమైన ఉధ్యమాన్ని మీబిగ భావించండిరా  
॥ఉధ్యమం॥

చ:-2 గాంధి చేపట్టింది సత్యాగ్రహ ఉధ్యమం  
సుఖాప్ప చంప్రభోసుదేమో విషపు ఉధ్యమం  
అల్లూర చేశాడు తిరుగుబాటు ఉధ్యమం  
నాటి ఉధ్యమాలు తెల్లదిరల మీద అయితే  
ఈనాటి ఉధ్యమం నల్లదిరల అవినీతిపైనరా  
చూస్తూ కూర్చుంటే ఈ మిలినం ఎన్నటికి పోదురా  
అవినీతి భూతాన్ని మనమే అంతమొందించాలిరా  
॥ఉధ్యమం॥

చ:-3 జీడించిన చేతులతో పెద్దలకు నమస్కరిస్తున్నాం  
మా ఉధ్యమానికి మీ సాయం కోసం లార్థస్తున్నాం  
మీ ఇంటి జడ్డనాక్కిని ఈ ఉధ్యమానికి ఇష్టమని  
గడగడపకు ఒక్కాన్ని కదలి వచ్చిన నాడే బలం పెలగే ఉధ్యమం  
ఊపు అందుకుంటుందిరా  
అవినీతిపరుల గెండెలోని ఫిరంగులు మోగించాలిరా  
అష్టుచే మనకు చెప్పుకుండ ఈ భూతం పాల పోతుందిరా  
॥ఉధ్యమం॥

## లోక్ససత్తా పాల్టి పాట

ప : లోక్ససత్తా దండు గదిలిందో అవినీతిపరుల  
గుండెలల్లో జల్లుబట్టిందో అవినీతిపరుల  
చ :-1 రాజ్యాంగములోన ఉన్న రాజనీతిని అమ్ముకొనెడి  
లంచర్చిండుల గుండెలల్లో బాంబులయ్య వేలుతున్న  
కత్తి గన్న లేకున్న కలము పోటును నమ్ముకోని  
మాటలే తూటాలు చేసి యుద్ధమునకు సిద్ధమైన  
జెపి గాల గుండెబలముకో అవినీతిపరులు  
గుండెలదిల గుటుకు మంటున్నో అవినీతిపరులు  
॥లోక్ససత్తా॥

చ :-2 భారతీయులకందరికి బ్రహ్మప్రంబయ్యానట్టి  
సమాచార వాక్య చట్టము సాధించి చెతికిచ్చిన నేరచలతుల  
చిట్టులన్నీ బట్టబయలు చేసినట్టి  
పిట్టులాంటి బక్కలునిపి ఒక్కదేవిజెస్తుడంటే  
అవినీతి జల్లుబట్టిందో ఆ బక్క మనిపి  
అలుపులేని పోరుజెస్తుందో ఆ బక్క మనిపి ॥లోక్ససత్తా॥

చ :-3 చెమటచుక్కతో నేల తడిపి దుక్కిమున్ని పంట ఢిస్తే  
డొక్క నిండని బక్క రైతు ఎక్కి ఎక్కి ఏడుస్తుంటే  
దకారీలను సాగేనంపి ఎవరిపంట వారు దెళ్లి  
ఎక్కడైన అమ్ముకోనెడి స్వేచ్ఛ మాకూ ఇష్టముంటూ

రైతు సత్యాగ్రహము చేస్తుందో మన లోక్ససత్తా  
లాభసాటికి పోరు చేస్తుందో మన లోక్ససత్తా ॥లోక్ససత్తా॥

చ :-4 నాశ్వరైన ఉచిత విద్య, ఉచిత వైద్యము, ఉపాధియే  
దేశ ప్రగతికి ముఖ్యముంటూ బల్లగుట్టి చాటి చెప్పిన  
జల్లు జల్లుకు గ్రామమునకు ప్రభుత్వాలేర్పాటు చేసి  
ప్రజలు నిధులు ప్రజలకిచ్చి ప్రజల చేతికి పాలనిచ్చి ఏలుకొమ్మని  
చాటి చెబుతుందో మన లోక్ససత్తా  
ఎదురు చూడక బతకముంటుందో మన లోక్ససత్తా  
॥లోక్ససత్తా॥

చ :-5 గాంధీజీ మార్గముందు అంబేడ్కర్ ఆశయాలను  
అమలు చేయుట ధైయముంటూ సర్వ జనులకు స్తానమిచ్చి  
ప్రజాస్తామ్ము పద్ధతిలో సామాజిక న్యాయమునకై  
పుట్టుకతో విషక్ లేని ఏలువలతో జీవించముంటూ సర్వజనుల  
సత్తా బెట్టిందో మన లోక్ససత్తా  
సర్వజనులను కడలిరమ్మందో మన లోక్ససత్తా ॥లోక్ససత్తా॥

చ :-6 పేదవాడి వీటు దీచే ఉస్తువాడి నీటు చింది  
మంచి పాలనకై నిలిచిన నీతిముంతులకోటు వేసి  
చెడ్డవాలి చెడుపుకంటే మంచివాల వ్యాసమెంతో ప్రమాదంబని  
తెలియజెపి కదిలిరండని ఏలువునిచ్చి పాలకులను  
మార్యుకోమ్మందో మన లోక్ససత్తా  
పలపాలన చేసుకోమ్మందో మన లోక్ససత్తా ॥లోక్ససత్తా॥

- పగడాల వెంకటేశ్వరరావు



# పట్టణాలలో సురాజ్య ఉద్యమ నగార



**స్వాయం రాజ్యం కూలుద్దాం... సురాజ్యం నిల్చిద్దాం...**

స్వానిక అంబేడ్కర్ భవనం ముందు ఆవరణలో “సురాజ్య ఉద్యమ” సమన్వయ కమిటీ ఎన్.జి.శంకర్, ఎ.ఆర్.కె. డేవిడ్ సంయుక్తంగా నిర్వహించిన సమావేశం నందు జన విజ్ఞాన వేదిక, జనచైతన్య సంఘం, సమాచార హక్కు ఐక్యవేదిక, అఖిలభారత యువజన సమాఖ్య, తెలుగు భాషా వికాస ఉద్యమం, ప్రజాపొర వేదిని, సీనియర్ సిటీజన్ ఫోరం, మహిళాసత్తా, ఎన్.జి.బి సంఘం, మరియు పురప్రముఖులు, విద్రాంత ఉద్యోగస్థులు, పరమేశ్వర ఎడ్యూకేషన్ స్టోర్స్ వారు మరియు ప్రజాసంఘాల నాయకులు అందరూ కలసి సురాజ్య ఉద్యమాన్ని నిర్వహించాలని ప్రతిజ్ఞ చేసారు. ఈ ఉద్యమం సురాజ్య ఉద్యమం నిర్వహణకు పట్టణ కమిటీ ఏర్పాటుయింది. రాష్ట్ర కార్బూధర్మ కె.ఓంకార్ ముఖ్య అభిధిగా పాల్గొన్నారు.

**సురాజ్య ఉద్యమ కార్బూధర్మకమిటీ :** 1. గౌరవ అధ్యక్షులు శ్రీ బి.ఎన్.చెట్టి, సీనియర్ సిటీజన్ ఫోరం. 2. అధ్యక్షులు శ్రీ ఎవ్స. రామకృష్ణారెడ్డి (పొరవేదిక) 3. ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ రత్నారెడ్డి వ్యవసాయచైతన్య సంఘం. 4. ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ గోవిందరావు, అనిల్కుమార్, రాజ్యలక్ష్మీ, సోమశంకరయ్య, వేమారెడ్డి. 5. జిల్లా కార్బూధర్మ ఎ.ఆర్.కె.డేవిడ్. జిల్లా సహాయకార్బూధర్మ శేషగిరి.



**కర్మాలులో రొండ్ టేబుల్**

**ఉద్యమ కార్బూధర్మ సభ్యులు :** 1. జయస్వ (సమాచార హక్కు పరిరక్షణ జిల్లా కార్బూధర్మ) 2. వేక్షపావలి (JVV) 3. పి. రామకృష్ణారెడ్డి (Aiyf) 4. శివనాగిరెడ్డి (జనవిజ్ఞాన వేదిక) 5. ఎమ్. మల్లికార్జున (పొరవేదిక) 6. శ్యామసుందరెడ్డి (పొరవేదిక) 7. అయ్యాబ్ (యువత) జిల్లా సలహా కమిటీ : 1. తెలుగు భాషాసంఘం అధ్యక్షులు శ్రీ. యస్. ఆర్.కె. శర్మ. 2. హీరాలాల్ సభ్యుల సమక్షమున ఎన్నుకోవడం జరిగింది. సురాజ్య ఉద్యమం తదుపరి కార్బూధర్మాలు జిల్లా వ్యాప్తంగా ఈ కమిటీ సమక్షంలో జరుగును.

# సుపరిపంలనే సురాజ్య ఉద్యమ లక్ష్మి

పట్టిష్ఠ లోక్ పార్లమెంట్ జిల్లా తోనే అవినీతి అంతం

పట్టిష్ఠ లోక్ పార్లమెంట్ బిల్లుతోనే అవినీతిని అంత మొందించగలమని లోక్ సత్తా పార్టీ జిల్లా అధ్యక్షుడు కె.పోలినాయుడు అన్నారు. ‘సురాజ్య’ ఉద్యమాన్ని చేపట్టిన సందర్భంగా శ్రీకాకుళం ప్రెస్ క్లబ్ లో నిర్వహించిన సదస్యులో ఆయన మాట్లాడారు. రాష్ట్రంలో లోకాయుక్త, జిల్లాల్లో అంబుష్ట్స్ మెన్ ఏర్పాటు చేయాలిన అవసరం ఉండని చెప్పారు. సిటిజన్స్ ఫోరం అధ్యక్షుడు బరాటం కావేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ అవినీతి అంతానికి సురాజ్య పోరాటం కొనసాగాలని, ఇందులో అందరూ పాల్గొనాలని కోరారు. మహాత్ముడు ఆశించిన నురాజ్యం రావాలన్నారు. ప్రోఫెసర్ డి.విష్ణుమూర్తి మాట్లాడుతూ సురాజ్య ఉద్యమాన్ని క్లైట్స్ స్టోయిలోకి తీసుకువెళ్లిందుకు అందరూ సహకరించాలన్నారు. ప్రథాన అదినారాయణ మాట్లాడుతూ అందరూ కలిసి పోరాటించే అవినీతిని అంతమొందించగలమని చెప్పారు. జిల్లా రైతు సంఘం అధ్యక్షుడు బి.మోహనరావు మాట్లాడుతూ ఈ ఉ



## శ్రీకాకుళం

ద్యమానికి యువత నాయకత్వం వహించాలన్నారు. అంతకుముందు గాంధీ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి సురాజ్య ఉద్యమ ప్రతిజ్ఞ చేశారు. కార్యక్రమంలో

యువసత్తా రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు పంచాది రాంబాబు, లోక్ సత్తా ఉద్యమ కన్సినర్ బి.సుర్యారావు, ఓంశాంతి ప్రతినిధి కె.ఎల్.నాయుడు, సంఘ సేవకుడు కె.వెంకట్రావు, వితాంత ఉద్యోగుల సంఘ నాయకులు ఎం.ప్రెడరిక్, గార నారాయణరావు, వి.జగదీష్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

# అవినీతి అంతమే సురాజ్య ఉద్యమ లక్ష్మి

అవినీతి అంతమే సురాజ్య ఉద్యమ లక్ష్మిని లోక్ సత్తా జిల్లా అధ్యక్షుడు కె.పోలినాయుడు అన్నారు. స్థానిక ఎన్సెన్స్ ఎవర్ కల్యాణ మండపంలో అమదాలవలన సిటిజన్స్ ఫోరం అధ్యక్షుడు జె.జె.మోహనరావు అధ్యక్షుడు సంస్థల ప్రతినిధులు, రోటరీక్లబ్ సభ్యులు ఏర్పాటుచేసిన సురాజ్య ఉద్యమం కార్యక్రమంలో ఆయన ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని మాట్లాడారు. ప్రస్తుతం నమాజమంతా అవినీతి కూవంలో కూరుకుపోయిందని, భవిష్యత్తు తరాలకోసం సురాజ్య ఉద్యమం ద్వారా పోరాటాలు సాగిస్తున్నట్లు ఆయన తెలిపారు. సిటిజన్స్ ఫోరం అధ్యక్షుడు జె.జె.మోహనరావు మాట్లాడుతూ ప్రస్తుత

పాలనలో అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు దండుకోవడమే తప్పా ప్రజల సమస్యలు పట్టించుకునేవారే కరువయ్యారని ఆయన విమర్శించారు. సూర్య, మవిన స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థల

ప్రతినిధులు రమణమూర్తి, సన్యాస ప్పారావు మాట్లాడుతూ సమాజాభివృద్ధి ఒకరివల్ల కాదని అందరూ సహకరిస్తేనే సాధ్యమవుతుందన్నారు. రైతు సంఘం

## ఆమదాలవలన

జిల్లా ఉపాధ్యక్షుడు బోడ్డెపల్లి మోహనరావు మాట్లాడుతూ ప్రజాప్రతినిధులు, అధికారులే అవినీతికి పాల్గొడుతున్నారని ఆరోపించారు. యూచీఎఫ్ జిల్లా అధ్యక్షుడు కింతలి చంద్రరావు, లోక్ సత్తా నియోజక వర్గ కన్సినర్ తమిళ్నేని అన్నంనాయుడు, లోక్ సత్తా పట్టణ అధ్యక్షుడు సత్యనారాయణ, యూచీఎఫ్

మండలప్రధాన కార్యదర్శి నారాయణరావు, బ్రాహ్మణ సంఘుం మండల మాజీ అధ్యక్షుడు రమణమూర్తి, జి.వి.ఆర్.కె.శర్మ, మురళి, రాంబాబు, వెంకటేశ్వర్రు, జగదీష్వలతో పాటు వివిధ సంఘుల నాయకులు, స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థల ప్రతినిధులు, రోటరీక్లబ్సభ్యులు, సిటిజన్స్ ఫోరం సభ్యులు ఉపాధ్యాయ సంఘుల నాయకులు పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా నియోజకవర్గస్థాయి నురాజ్య ఉద్యమకమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. కమిటీ అధ్యక్షునిగా పూజారి రమణమూర్తి, కార్యదర్శిగా పేదాడ నన్యాసప్పారావు,

ఉపాధ్యక్షునిగా గురుగుబెల్లి సత్యనారాయణ, కోశాధికారిగా వాకముళ్ళ రమణమూర్తి, గౌరవాధ్యక్షునిగా జె.జె.మోహనరావు, కమిటీ సభ్యులుగా రమణమూర్తి, కింతలి త్రినాథరావు, బగాది భాస్కరరావు, అంపోలు ధర్మరావు, బొడ్డపల్లి మోహనరావు, టి.వి.ఆచార్యులుతో పాటు మరికొందరు నభ్యలను ఎన్నుకున్నారు. కమిటీ ఎన్నిక లోక్సంత్రా జిల్లా అధ్యక్షుడు పోలినాయుడు, అమదాలవలస సిటిజన్స్ ఫోరం అధ్యక్షుడు మోహనరావు ఆధ్యర్యంలో జరిగింది.

## ‘సురాజ్యం’ లో సిసీ నటుడు కళ్లు చిదంబరం

లోక్సంత్రా అధినేత డా॥జయప్రకాష్ణనారాయణ్ ప్రారంభించిన సురాజ్య ఉద్యమానికి తన వంతు సంపూర్ణ మద్దతు ప్రకటిస్తున్నానని ప్రమఖసినిమా నటుడు కళ్లు చిదంబరం తెలియజేశారు. పాటీ కార్యాలయంలో రాష్ట్ర పాటీ ఉపాధ్యక్షులు భీశట్టి బాట్టిని కలసి తన మద్దతు ప్రకటించారు. ప్రస్తుతం దేశంలో రాజకీయ పాటీల తీరుచూస్తే రోతపుడు తుందని అలాగని తిట్టుకొని కూర్చునే కంటే రాజకీయాల మార్పుతో సమాజ అభివృద్ధి కోరుకునే లోక్సంత్రా పాటీ అధినేత డా॥జయప్రకాష్ణనారాయణ్ పడుతున్న తపసుకు తన మద్దతు ప్రకటించి సురాజ్య ఉద్యమంలో భాగం కావాలని తనే కార్యాలయానికి వచ్చానని ఆయన తెలిపారు. రాష్ట్రంలో సురాజ్య పోరాటానికి మద్దతు ప్రకటించిన చక్కామయ్య ఎన్.ఎస్.రాజమాణీ, ఎమ్మెల్ని నాగేశ్వర్, తప్పారెడ్డి భరద్వాజా, సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి లాంటి వారితో కలసి తనవంతు సహకరిస్తానని కార్యకర్తలకు హామీ నిచ్చారు. పాటీ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు భీశట్టి బాట్టి మాటల్డుడుతూ అన్ని స్థాయిల్లోని అవినీతిని అట్టుకొనేందుకు యువత కృషి చెయ్యాలని నటులు చిదంబరాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకొని నగరంలో ప్రమఖులు సురాజ్య పోరాటానికి మద్దతు ప్రకటించాలని భీశట్టి కోరారు. ఈ సమావేశంలో పాటీ నాయకులు నాయుడు వేఱుగోపాల్, దాసరి శ్రీనివాస్, డి.జోయ్, శిరిపురపు శ్రీనివాస్, బొప్పులీనివాస్, రామ్యాహన్, హరిబాబు, మూర్తి చిప్పెడ ఉదయ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.



### లోక్సంత్రా సురాజ్యఉద్యమం

అవినీతికి వ్యతిరేకంగా లోక్సంత్రా ఈ నెల 9 నుంచి అక్టోబర్ 2 వరకు రాష్ట్ర వ్యాపంగా అన్ని జిల్లా కేంద్రాలలో సురాజ్య ఉద్యమం చేయనున్నట్లు ఆ పాటీ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు భీశట్టి బాట్టి ప్రకటించారు. అంబేద్కర్ విజ్ఞాన మందిర శ్రీకాకుళం జిల్లా కార్యకర్తల సమావేశం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఆయన మాటల్డుడుతూ లోక్సంత్రా ఉద్యమ సంస్థ, వివిధ ప్రజా సంఘులు, మేధావులు, ప్రమఖులతో సురాజ్య ఉద్యమాన్ని సాగిస్తామన్నారు. రాష్ట్ర కార్యదర్శి ప్రాఫేసర్ విష్ణుమూర్తి మాటల్డుడుతూ రాజకీయాలకు అతితంగా ఉద్యమాన్ని సాగించాలని కోరారు. జిల్లా అధ్యక్షుడు కె. పోలినాయుడు మాటల్డుడుతూ ప్రస్తుత ప్రజాస్ామ్య వ్యవస్థలో నీతికి అర్థం లేకుండా పోయిందన్నారు. కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర యువజన ఉపాధ్యక్షుడు పంచాది రాంబాబు, జిల్లా కార్యదర్శి బి.జగదీష్, జిల్లా ఉపాధ్యక్షుడు మామిడి సత్యనారాయణ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

### విశాఖపట్టణం

# జన చైతన్యంతోనే సురాజ్యం



ప్రజలను చైతన్యవంతం చేసి వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకొచ్చినప్పుడు సురాజ్య లక్ష్యాలు అందుకోవచ్చని లోక్సంత్రా రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు వై.డి.రామారావు అన్నారు. లోక్సంత్రా ఆధ్యర్థంలో స్థానిక మోడరన్ కళాశాలలో జరిగిన సురాజ్య ఉద్ఘాటనా చర్చలో వేదికలో ఆయన ముఖ్యాతిథిగా పాల్గొని ప్రసంగించారు. సురాజ్యం కోసం ప్రతి ఒక్కరూ ప్రయత్నిస్తే ఖచ్చితంగా మార్పు వస్తుందన్నారు. గుండె నిండా ఆశ నింపుకొని సురాజ్య సాధనకు ప్రయత్నం చేద్దామన్నారు. ప్రస్తుత రాజకీయ పార్టీలన్నే వారసత్వ డబ్బు, కులంతో నిండి ఉన్నాయన్నారు. రాజకీయ వ్యవస్థను, ఎన్నికల వ్యవస్థను సంస్కరణ చేసినప్పుడే అవినీతి నిర్మాలన సాధ్యమవుతుందని చెప్పారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తమ ఆదాయ వనరులను ప్రకటించినట్లుగానే మిగిలిన అన్ని రాజకీయ పార్టీలూ ప్రకటించాలని సూచించారు. ప్రజల్లో ప్రశ్నించే తత్వం పెరిగినప్పుడే ప్రభుత్వం తమ బాధ్యతను

## రామచంద్రపురం

కచ్చితంగా నిర్వహిస్తుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ప్రోఫెసర్ అలపాటి శ్రీ నివాసరావు మాట్లాడుతూ సామాన్యాని వద్దకు ఉద్యమాన్ని విస్తరించాలన్నారు.

ఈ కార్యక్రమానికి లోక్సంత్రా జిల్లా ఆధ్యక్షులు ఉప్పలపాటి మాచిరాజు ఆధ్యక్షత వహించారు. గరిగిపాటి సూర్య నారాయణ, జనవిజ్ఞాన వేదిక నాయకులు ఎన్.సుబ్బారావు, మోడరన్ అధినేత జి.వి.రావు, మాగావు అమ్మిరాజు, దేవరపల్లి రామకృష్ణ అరవ విశ్వేశ్వరరావు, వేక నుబ్బారావు, సి.వి.వి. నత్యనారాయణ, ఎం.వి.రమణమార్తి, బి.వి.బి.ఎల్. నారాయణ తదితరులు చర్చావేదికలో పాల్గొని తమ అఖిప్రాయాలను తెలియజేశారు. చివరిగా సురాజ్య స్థాపనకు కృషి చేస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

## గాజువాకలో 'సురాజ్యం' ప్రతిజ్ఞ

స్వాతంత్యదినోత్సవం సందర్భంగా గాజువాక లోక్సంత్రా పార్టీ కార్యాలయంలో నియోజకవర్గం ఇన్చార్జీ శ్రీ.బి. ఆనంద్, బీపోరీలాల్ మరియు లోక్సంత్రా ఉద్యమ సంస్ ఆధ్యర్థంలో లోక్సంత్రా పార్టీ కమిటీ సభ్యులు, కార్యకర్తలు, మహిళాసత్త్వా ఇన్చార్జీ మరియు కార్యకర్తలు, యువసత్త్వ కార్యకర్తలు, పార్టీ అధిమానులు సమావేశమై స్వాతంత్యదినోత్సవ కార్యక్రమము మరియు సురాజ్య ఉద్యమం దీక్ష ప్రతిజ్ఞ కార్యక్రమము వేదుకగా జయప్రదం చేశారు. కార్యక్రమములో వక్తలు పార్టీ ఆశయాలు, కార్యక్రమాలు ప్రజలను చేరువగుటకు వారి వారి సూచనలు



ఇచ్చారు. స్వాతంత్య ఉద్యమం స్వార్థితో “సురాజ్య ఉద్యమాన్ని నడిపిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశారు. యువతీ, యువకులు అధికమగా పాల్గొని ఉద్యమ స్వార్థికి నాంది పలికారు.

# ‘ఎన్నికల వ్యవస్థను ప్రక్కాశించాలి’

## అవినీతి రహిత సమాజమే లక్ష్యం

దేశంలో అవినీతిరహిత సమాజ నిర్మాణమే లక్ష్యంగా ప్రతి ఒక్కరూ ఉద్యమించాలని జిల్లా ఎకానమిక్స్ ఫోరం అధ్యక్షుడు నేడునూరి కనుకయ్య పిలుపునిచ్చారు. లోక్సంత్రా సురాజ్య ఉద్యమంలో భాగంగా వట్టంలోని ప్రభుత్వ జానియర్ కళాశాలలో ఏర్పాటు చేసిన అవగాహన సదుస్సులో ఆయన మాట్లాడారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అవినీతి వేళ్లానుకుపోయిందన్నారు. దాన్ని కూకటి వేళ్లతో పెకిలించి అవినీతి రహిత సమాజాన్ని నిర్మించేందుకు విద్యార్థులు నడుం కట్టాలని పిలుపునిచ్చారు.

ప్రముఖ న్యాయపాది, వినియోగదారుల సంఘం రాష్ట్ర నాయకుడు శాంతిప్రకాశ్ పుక్కా మాట్లాడుతూ అవినీతిని అంతమొందించేందుకు అందరూ కలిసి కట్టుగా కృషి చేసినప్పుడే సత్యలితాలు వస్తాయన్నారు. లోక్సంత్రా తీసుకున్న సురాజ్య ఉద్యమం ప్రశంసనీయమని కొనియాడారు. కార్యక్రమంలో ప్రముఖ కవి జనపాల శంకరయ్య, గౌంట్యాల భూమేర్, డాక్టర్ బంగారు దశరథం, రామరాజు, లోక్సంత్రా డివిజన్ కస్టీనర్ గౌంట్యాల జయంత్ కుమార్, వెంగళ అంకయ్య ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

## ‘ఎన్నికల వ్యవస్థను ప్రక్కాశించాలి’

మంచి వారికి ఓటు వేసిన వారు గెలువకపోవడం వల్ల ఎన్నికల వ్యవస్థపై ప్రజలకు విశ్వాసం సన్మిలుతున్నదని లోక్సంత్రా పార్టీ మాజీ జిల్లా అధ్యక్షులు శాంతి ప్రకాష్ పుక్క అన్నారు. లోక్సంత్రా సురాజ్య ఉద్యమంలో భాగంగా ఎన్నికల వ్యవస్థపై సమావేశం నిర్మించింది. సిరిసిల్ల చేసేత వస్తు వ్యాపార సంఘ భవనంలో జరిగిన కార్యక్రమంలో లోక్సంత్రా నియోజకవర్గ కస్టీనర్ గౌంట్యాల జయంత్ కుమార్ అధ్యక్షత వహించారు. ఈ సందర్భంగా భారతదేశంలోని ఎన్నికల వ్యవస్థపై ఎన్సీ శుక్ల మాట్లాడుతూ ఒక ఓటు ఎక్కువగా వచ్చినా గెలిచే అవకాశం ఉండడం, రాజకీయ పార్టీలు మంచి వ్యక్తులు కాక గెలిచే అభ్యర్థులకై అన్సేపించడం, సమాజహితం కోరే



## సిరిసిల్ల

వారి కంటే గెలిచే అభ్యర్థులనే కీలకంగా భావిస్తున్నారని అన్నారు. పార్టీలు ధనబలం,

కండబలం ఉన్న ఆశ్వర్థుల పట్ల మొగ్గుచూపడం, వేసే ప్రతి ఓటుకు చట్ట సభలో ప్రాతినిధ్యం లేకపోవడం, గెలువు ఓటములు నియోజకవర్గ ప్రాతిపదికన తేలే అవకాశం ఉండడం, ఓడిన వారికి వేసిన ఓట్లు వ్యధా అనే భావన కలగడం, ఏ అశ్చర్థి ఎత్తపూగా దబ్బులు ఖర్చుపెడితే వారు గెలుస్తామనే భావన ఉండడం మొదలైన కారణాల వల్ల ఎన్నికల పట్ల ఏప్య భావం కలుగుతున్నదని ఆరోపించారు. ఈ విధానం మారినప్పుడే ఎన్నికల వ్యవస్థ ప్రజలకు నిజమైన ప్రజా ప్రతినిధులను అందించి మంచి పాలన అందిస్తుందని శుక్ల అన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో స్వదేశీ జాగరణ మంచ జిల్లా కో-కస్టీనర్ మోర శ్రీనివాస్, సెన్ ప్రతినిధి గూడూరి భాస్కర్, సిరిసిల్ల పోర సంక్లేష సమితి అధ్యక్షులు చియ్యంకార్ శ్రీనివాస్, లోక్సంత్రా నాయకులు వెంగళ అంకయ్యలు పాల్గొన్నారు.

## సుపరిపొలన లక్ష్యంగా 'సురాజ్యం'

స్వాహ రాజ్యానికి చరమగీతం పాడుతూ... సురాజ్య స్థాపన ఏర్పాటుకు లోక్సంత్రా, యమసత్తా పోరాదుతుందని నేతలు అన్నారు. సుపరిపొలన లక్ష్యంగా చేపట్టిన సురాజ్య ఉద్ఘాపనాన్ని జిల్లాలో మొదటిసారిగా శ్రీకాళహస్తి పట్టణంలో చేపట్టారు. ఈ సందర్భంగా నేతలు మాట్లాడుతూ కొత్త రాజకీయ సంస్కరితి, అవినీతి అంతం, అందరికి ఎదిగే అవకాశం, అందరికి ఒకే న్యాయం, ఇంటి ముంగిట ప్రభుత్వం, కంటిముందు పొలన వంటి సురాజ్య లక్ష్యాలని తెలిపారు. జాతీయ స్థాయిలో లోక్పాల్, రాష్ట్రస్థాయిలో లోకాయుక్త, జిల్లా స్థాయిలో ఆంబుద్ధమెన్నను ఏర్పాటు చేయాలని, ఎన్నికల్లో దామాషా వద్దతిని ప్రవేశపెట్టాలని కోరారు. స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. వంద మీటర్ జాతీయ జెండా



నీడన విద్యార్థులు సురాజ్యం వర్ధిల్లాలి అంటూ నినాదాలు చేశారు. కార్యక్రమంలో లోక్సంత్రా నేతలు విజయకిరణ్ లోకోబ్బాబు, మునిరత్నం, మధు, గిరీష్, శరత్, మహేష్, అరుత్, వినోద్, హరి, శశికుమార్, షిఖీర్, అప్రోజ్, రాజేష్, నేరు, బత్తినయ్య, వెంకటరమణ, చిరంజీవి, నాగరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

### శ్రీకాళహస్తి

## సురాజ్యమే నిజమైన స్వరాజ్యం

ఆగస్టు 15, 2012 తేదీన భారతదేశ 66వ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని భీమవరం లోక్సంత్రా పార్టీ కార్యాలయములో పట్టణప్రముఖ లాయర్ శ్రీ మంతెన రామలింగరాజు జాతీయ జెండాను ఆవిష్కరించారు. అనంతరం లోక్సంత్రా పార్టీ పతాకమును జిల్లా అధ్యక్షులు శ్రీజి.జానకిరామరాజు ఆవిష్కరించారు. ఈ కార్యక్రమంలో జి. నరసింహ రాజు లాయరు, కె.కృష్ణ మోహన్, ఎన్.జానకి రామరాజు, అల్లారి సీతారామరాజు మరియు యువనత్తా నాయకులు బి. హెచ్. ప్రేమచంద్ మాట్లాడుతూ స్వాతంత్ర్య సమరయోధులను స్వరించి నివాళులు అర్పిస్తూ, అవినీతి వృత్తిరేకపోరాటమైన వ్యక్తిగతిని ప్రారంభిస్తా తేది: ఉద్యమం” ప్రారంభిస్తా తేది: 9-08-2012 క్లైట్ ఇండియా ఉద్యమరోజు నుండి అంతర్జాతీయ అధ్యక్షులైన ఎ.సీతారామరాజగారు కోరారు. తదుపరి స్వరాజ్య ఉద్యమ ప్రతిజ్ఞను చేయించారు. ఈ కార్యక్రమములో పార్టీ నాయకులు వి.భీమరాజు, కరారి రవిశంకర్, ఎమ్.కృష్ణంరాజు, డి.విజయబంగారాజు, బి.వెంకటపతిరాజు, ఓంకారవర్మ, కె.కృష్ణంరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అనంతరం పార్టీ కార్యాలయం నుండి నినాదాలుచేస్తూ, జువ్వలపాలెం రోడ్ మీదుగా ప్రకాశంచేక్ గుండా, తాలూకా కార్యాలయం వద్ద గల గాంధీ విగ్రహం వద్దకు చేరి, పూలమాలలు వేసి నివాళులు అర్పించారు. భీమవరం పట్టణంలో “సురాజ్య



### భీమవరం

వ్యక్తిగతినం వరకు తేది 09-08-2012 వరకు కొనసాగించాలని నియోజికవర్గ అధ్యక్షులైన ఎ.సీతారామరాజగారు కోరారు. తదుపరి స్వరాజ్య ఉద్యమ ప్రతిజ్ఞను చేయించారు. ఈ కార్యక్రమములో పార్టీ నాయకులు వి.భీమరాజు, కరారి రవిశంకర్, ఎమ్.కృష్ణంరాజు, డి.విజయబంగారాజు, బి.వెంకటపతిరాజు, ఓంకారవర్మ, కె.కృష్ణంరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.



## ఎదిగే అవకాశాల కోసం సురాజ్య ఉద్యమం

అవినీతి రహిత పాలన కోసం అందరూ సమానంగా ఎదిగే అవకాశం కోసం, విద్య, వైద్యం, ఉచితంగా ప్రతి ఒక్కరికి అందజేయడంకోసం నురాజ్య ఉద్యమాన్ని స్థానిక ఎమ్.ఆర్.బీ కార్యాలయం నుండి సురాజ్య ఉద్యమ కార్యక్రమ మొటర్సైకిల్చర్ పై జాతీయ జెండాలను చేతబూని గాంధీ చౌక్ వరకు ర్యాలీగా వెళ్లి రెతు నాయకులు శంకర్ రెడ్డి, రిటైర్డ్ డి.ఆర్.బీ, రాజారామోహన్ రావు ఐ.వి.వి.నేత, దా॥నాగరాజు, బహుజనపార్టీ నేత, నారాయణ యూత్ నాయకులు, అల్లాహుస్సెన్లు గాంధీజీ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేశారు. అనంతరం ప్రతిజ్ఞ చేసారు. సురాజ్య ఉద్యమంలో భాగంగా మీ నేవ కేంద్రాన్ని సందర్శించి, అక్కడ జరుగుచున్న సేవల గురించి మేనేజర్‌ని అడగగా, ఇంకా మీ నేవ ప్రారంభం కాలేదు. ప్రస్తుతము ఈ సేవ మాత్రమే ఉంది. మీనేవ బోర్డులు తగిలించి నెలరోజులు దాటినా ఇంకా మీ నేవా కార్యక్రమాలు మొదలు కాలేదు నిస్సపోయతగా

### నంద్యాల ప్రాంతిక సంఘం



### నంద్యాల

ఉండిపోయినారు. ఈ కార్యక్రమంలో యస్.ఎ మజీద్, ఎన్.ఎ. హమీద్ ప్రధానకార్యదర్శి ఎమ్.వి. సత్యనారాయణ, దా॥శేషారెడ్డి, దా॥రాముడు, పి.ఎన్.క్రిష్ణ, వెంగళరెడ్డి, దాసయ్య, విజయ్ మహార్, ఆర్.కె.చైతన్య, ప్రభాకర్, హరిప్రసాద్ రెడ్డి, ఇక్కాల్, ఫసీందు, ప్రవేటుస్వాలు అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటు ఆర్.మధుసూధన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

## చిలకలూలపేటలో సురాజ్య ఉద్యమం

క్విట్ ఇండియా దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా స్వరాజ్యం ఉద్యమంలో భాగంగా స్థానిక లోకసభా పార్టీ అధ్యర్థంలో పార్టీ నాయకులు గడియారస్థంభం సెంటర్లోని గాంధీజీ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి స్వరాజ్య ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. పార్టీ నియోజకవర్గ నాయకులు మాదాను భాను ప్రసాదు సురాజ్యం మన జన్మహక్కని ప్రతిజ్ఞ చేయించారు.

డిసెంబర్ 9 వరకు అవినీతి వ్యతిరేక దినోత్సవంగా వివిధ రూపాలలో పోరాటం సాగుతుందన్నారు. కావున అన్ని ప్రజా సంఘాలు, మహిళా సంఘాలు ఉద్యమంలో పాల్గొని జయప్రదం చేయాలని భానుప్రసాదు పిలుపునిచ్చారు. అనంతరం జాతీయ జెండాలతో



మోటార్ సైకిల్ ర్యాలీ నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో పార్టీ కార్యదర్శి మురికిపూడి ప్రసాద్, చంద్రమౌళి, శ్రీధర్, శ్రీనివాసరావు, సాధిక్, కమల్, మారం ప్రసాదు, కామినేని ఆంజనేయులు, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

## జనపొతం కోసం సురాజ్య ఉద్యమం గుంతకల్లు

అవినీతి రహిత సుపరిపాలన కోసం సురాజ్య ఉద్యమం కోసం లోక్సత్తా పార్టీ ఉద్యమాలు చేపట్టిందని ఆ పార్టీ రాష్ట్ర నాయకులు ఓంకార్ పేర్కొన్నారు. పట్టణంలోని గాంధీచౌక్ నుండే గాంధీ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి లోక్సత్తా నాయకులు కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. అనంతరం గాంధీచౌక్ నుంచి కొత్త బస్టాండ్ వరకూ అవినీతికి వ్యతిరేకంగా ర్యాలీ నిర్వహించారు. కార్యక్రమంలో లోక్సత్తా పార్టీ జిల్లా ఇన్ఫోర్మేషన్ కొర్టు, మహిళా నాయకులాలు సరస్వతి, నియోజకవర్గ ఇన్ఫోర్మేషన్ రామేశ్వరాన్, జిల్లా కార్యదర్శి వస్తూరపు, మండల నాయకుడు మహామృద్ధ గౌన్, తదితరులు పాల్గొన్నారు.



### ఆసుపత్రిని బాగు చెయ్యండి



### చిలకలూరి పేట

స్థానిక 30 పడకల ప్రభుత్వానుపత్రిలో నెలకొన్న సమస్యల పరిషురించాలంటూ లోక్సత్తా పార్టీ నాయకులు జిల్లా కలెక్టర్ సురేష్ కుమార్ ను కలిశారు. ఆసుపత్రిలో వైద్యపరికరాలు లేవని సంవత్సరం క్రితం ప్రారంభించిన రక్తనిధి కేంద్రం ఇప్పటి వరకు ప్రారంభానికి నోచుకోలేదని ఆయన దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. ఆసుపత్రి అవరణలో పోలీస్ బెట్టపోస్టును ఏర్పాటుచేసి 24 గంటలు అందుబాటులో ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. ఆసుపత్రికి స్వయంగా నియోజకవర్గ ఇన్ఫోర్మేషన్ కొర్టు, పార్టీ జిల్లా ఉపాధ్యక్షుడు బోల్లా వేఱు, పద్మరాణి, దుర్గాదేవి చలమయ్య, వెంకయ్య తదితరులు పాల్గొన్నారు.

### రాయదుర్గంలో 'సురాజ్య ఉద్యమం'

సురాజ్య ఉద్యమ ప్రారంభాన్ని వురుస్కరించుకుని రాయదుర్గంలో టవర్కెల్ వద్ద పార్టీ నాయకులు బి. బాబు, ఇతర కార్యకర్తలు గాంధీజీ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి నివాశులప్రాంచారు.

ఈ కార్యక్రమంలో లోక్సత్తా పట్టణ అధ్యక్షుడు అబ్బల్లా, తిప్పేస్వామి, రియాజ్ పాల్గొన్నారు.

### నరసరావుపేటలో పాల్గొన్నభ్యత్వ నమోదు

లోక్సత్తా పార్టీ సభ్యత్వ నమోదు పట్టణంలో ప్రారంభమైంది. పల్నాడు రోడ్సులోని పోలీసు సేవా కేంద్రం వద్ద సభ్యత్వ నమోదు శిబిరాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. అవినీతికి అంతం, నీతికి పట్టం కట్టాలని కోరుకొని పోరులు లోక్సత్తా పార్టీలో సభ్యులుగా చేరాలని పార్టీ జిల్లా నాయకులు జి. నాగేశ్వరరావు కోరారు. కొత్తతరానికి కొత్త రాజకీయం, మంచి రాజకీయానికి మంచి మనుషులు కావాలి అనే నినాదంతో సభ్యత్వ నమోదును నిర్వహిస్తున్నట్లు వివరించారు. అవినీతి ఆరోపణలు ఎదుర్కొనుటన్న మంత్రులను మంత్రి వర్గం నుంచి తొలగించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా మహిళా సత్తా అధ్యక్షురాలు కె.లలితకుమారి, పట్టణ పార్టీ అధ్యక్షుడు ఈదర గోవిచంద్ర, ఆళ్ళ సుబ్రాండ్రీ, జి.నిర్మలాబోస్, స్వరాజ్య ఉద్యమ జిల్లా కమిటీ సభ్యుడు రాజేశ్వరరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

# సురాజ్యం కోసం యువత నడుం బిగించాల్సిన అవసరం

సురాజ్యం కోసం యువత నడుం బిగించాల్సిన అవసరం అసన్నమైందని లోక్సంత్రా మహిళా విభాగం తూర్పు జిల్లా అధ్యక్షులు మేకల సరోజ అన్నారు. సురాజ్య ఉద్యమాన్ని స్థానిక న్యూలయొల పారశాలలో నిర్వహించారు. అనంతరం రిటైర్డ్ ఎస్టేబో కోరాళ్ల నారాయణరెడ్డి మాట్లాడారు.

## చెన్నార్

ప్రజాస్వామ్యంలో విద్యా, ఉద్యోగం, ఉపాధి పేరుతో పాలకులు ప్రజలను దోషించి గురిచేస్తున్నారని ఆరోపించారు. చర్చావేదికలో విక్రాంతా ఉపాధ్యాయులు మార్కషరం వెంకయ్య, పుష్పల లచ్చయ్య, సింగరేణి కార్మికుడు రాజారాం, బీజేపి నాయకులు కొండపాక చారి, టీఆర్ఎవన్ నాయకులు చల్లా



రాంపెడ్డి, కోటపల్లి జేవేసీ మండల కన్నీనర్ కామబాపు, యువతుల్లా జిల్లా అధ్యక్షుడు బండారి శ్రీనివాస్, మహిళలు విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

## ఓటుకు నోటు, మద్యం ఇచ్చే సంస్కృతి మారాలి

అవినీతి మూలాలు రాజకీయాల్లో ఉంటున్నాయని, ఓటుకు నోటు, మద్యం ఇచ్చే సంస్కృతి సమాజంలో మారాలని సురాజ్య రాష్ట్ర ఉద్యమసేత బండారు రామ్యాహన్రావు అన్నారు. ఆగస్టు28న మంచిర్యాల పట్టణంలోని సితార ఫంక్షన్ హోలులో ఏర్పాటు చేసిన సురాజ్య రౌండ్బేబుల్ సమావేశంలో

## మంచిర్యాల

అయిన మాట్లాడుతూ మన బట్టతో ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు అవుతున్నాయని మనం కట్టే పన్నులతో ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్న నాయకులు ప్రజలకు మాత్రం మంచి పాలనను అందించకుండా ఇబ్బందులకు గురిచేస్తున్నారు. లోక్సంత్రా జిల్లా అధ్యక్షులు మేకల సరోజదేవి మాట్లాడుతూ ప్రజలు ఏ పనిచేసుకోవాలన్నా లంచాల కోరల్లో చిక్కుకొని అల్లాడుతున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. అనంతరం పట్టణ సమన్వయ కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. సమన్వయకర్తగా



సరోజ, గౌరవాధ్యక్షుడిగా ఎంవిగఫార్, అధ్యక్షుడిగా కేవీ ప్రతాప్, ప్రధాన కార్యదర్శిగా రాజేశం, ఉపాధ్యక్షుడిగా అంజి, అసాది సుధాకర్, కోశాధికారిగా కుమార్, మధు, రావుల లక్ష్మీబాబు ఈ కమిటీని ఎన్నుకున్నారు.

## నరసరావుపేటలో సురాజ్య ఉద్యమం

మన స్వరాజ్యం కాల క్రమేణ దోషించారుల అవినీతిపరుల స్వాహోరాజ్యంగా మారిందని లోక్సంత్రా పార్టీ పట్టణ అధ్యక్షులు ఈదర గోపిచంద్ ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. మండలంలోని చేజర్ల గ్రామం జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పారశాలలో విద్యార్థులను ఉద్యోగించి ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా గ్రామస్థులకు

సురాజ్య ఉద్యమ కరపత్రాలను పంపిణీ చేశారు. పారశాలలో పసులు కోసం గతంలో రూ॥7వేలు విరాళం లోక్సంత్రా పార్టీ ఇచ్చిందని, మరో రూ॥5 వేలు పారశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు పేక్ మొహిదీన్కు అందజేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో కె.లలిత కుమారి, ఆళ్ల సుబ్బారెడ్డి, కె.ఆర్. ప్రసన్న కుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

## యువతతోనే అవినీతి నిర్మాలన సాధ్యం

సమాజానికి చేటుగా పరిణమించిన అవినీతిని నిర్మాలించడం యువతరానికి సాధ్యమవుతుందని యువసత్తా రాష్ట్ర అధ్యక్షులు శివాజీరాజు పేర్కొన్నారు. మేడ్చల్ గడి మైసమ్మ ఆలయ ప్రాంగణంలో జరిగన కార్యక్రమంలో నియోజక వర్గంలోని ఆయా గ్రామాలకు చెందిన పలువురు యువకులు యువసత్తాలో చేరారు. వారిని సాదరంగా ఆహారానించారు. అనంతరం ఆయన వాటాడుతూ నవాజంలో చెడును రూపుమాపేందుకు యువత క్రియాశీలకపాత్ర పోషించాలని సూచించారు. అవినీతి వల్లనే అభివృద్ధి ఆగిపోయిందని, రోజురోజుకు వెలుగుచూస్తున్న లక్ష్మ కోట్ల రూపాయల కుంభకోణాలతో దేశ ఆర్థికస్థితి ఆస్తివ్యవస్తంగా మారిందన్నారు. ఈ పరిస్థితిని అధిగమించాలంటే యువతీ యువకులు యువసత్తా వేదికగా ఉద్యమించాలని పిలుపునిచ్చారు.



### మేడ్చల్

యువసత్తా అధ్యర్థంలో పార్టీ ఆశయాలను ప్రజలలో విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి లోకసత్తా పార్టీని మరింత బలోపేతం చేసేందుకు ప్రతి ఒక్కరూ కృషిచేయాలని ఆయన పిలుపునిచ్చారు. ఈ కార్యక్రమంలో నియోజకవర్గ అధ్యక్షుడు వినోదరెడ్డి, పృథ్వీ, కరుణాకర్, అజీత్సింగ్, శివకుమార్ పాల్గొన్నారు.

## సుపరిపాలన కోసం సురాజ్య ఉద్యమం

స్వరాజ్యం చాలదు - సురాజ్యం కావాలి అనే నినాదంతో అవినీతిరహిత సుపరిపాలన కోసం, ప్రజలకు హక్కుగా ప్రభుత్వ సేవలందించాలని కోరుతూ రాష్ట్రవ్యాప్త సురాజ్య ఉద్యమం సిద్ధిపేటలో ప్రారంభమైందని సురాజ్య ఉద్యమ రాష్ట్ర నేత బండారు రామ్యాహనరావు అన్నారు. స్థానిక ఎన్జిం భవనలో సురాజ్య ఉద్యమ రొండ్ బేబుల్ సమావేశంలో ఆయన ప్రారంభ ఉపస్థానం చేశారు.

### సిద్ధిపేట

అవినీతి మూలాలు రాజకీయాల్లో వున్నాయని ఓటుకు నోటు

మద్యం పంచే ప్రజాప్రతినిధులు చేసే అవినీతి ప్రజలందరి మీద ప్రభావం చూపిస్తున్నాయని రామ్యాహన రావు అన్నారు. అవినీతి అంతం కావాలంటే ఎన్నికల సంస్కరణలు, రాజకీయ సంస్కరణలు, చట్టబద్ధంగా ప్రజలకు సేవలందించే ఏర్పాటు చేయలన్నారు. ఈ సమావేశంలో జిల్లా లోకసత్తా ఉద్యమ సంస్



అధ్యక్షులు కొర్తివాడ రాజేందర్, ఎ.లక్ష్మినారాయణ, లోకసత్తా పార్టీ జిల్లా అధ్యక్షులు తుమ్మనపల్లి శ్రీనివాస్తో పాటు ఎన్జిం భవన అధ్యక్షులు చక్రపాణి, రచయితలు చౌప్పదండి సుధాకర్, అమృత రామచంద్రారెడ్డి, అయిత చంద్రయ్య తదితరులు పాల్గొన్నారు.



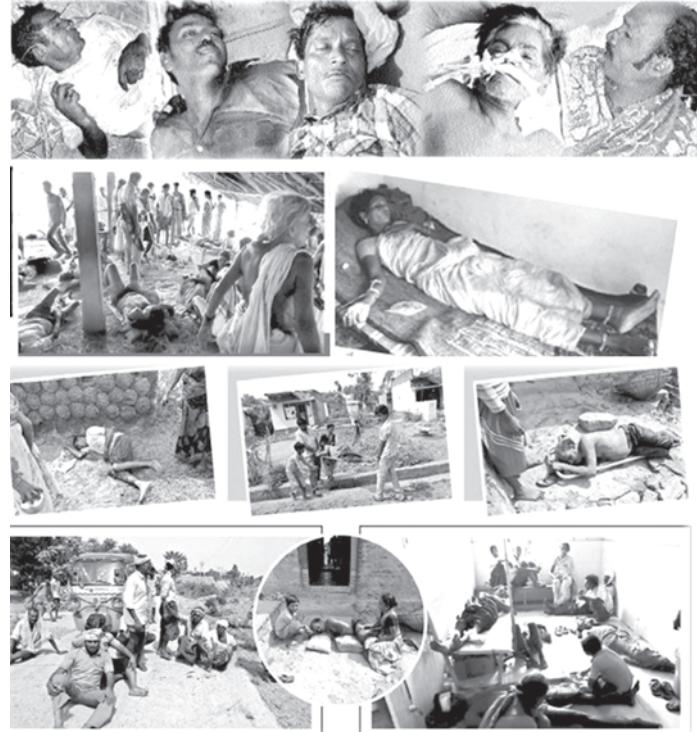
# లక్ష్మీపేట సంఘటన పై నివేదిక

- హాస్టంతరావు పార్టుండి

నేపథ్యం :

15 సంవత్సరాల ముందు లక్ష్మీపేట గ్రామస్తులకు చెందిన 250 ఎకరాల్లో వారు పంట పండించుకునేవారు. ఈ గ్రామంలో రెండు కులాలు - తూర్పు కాపు (120 కుటుంబాలు), హరిజనులు (80 కుటుంబాలు) ఉన్నప్పటికీ, 250 ఎకరాలు మొత్తం తూర్పు కాపు వారి పేరున ఉండేవి. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నాగావళి నదిపై పంగర మండలంలో ఉన్న మడ్డవలన రిజర్వ్యాయరు సామర్థ్యం 15 సంవత్సరాల క్రితం పెంచ తలపెట్టినప్పుడు లక్ష్మీపేట గ్రామము మరియు వారు సాగుచేసుకుంటున్న 250 ఎకరాలు సేకరించారు. దీనికి సంబంధించిన నష్టపరిహారాన్ని నిర్వహించి కుటుంబాలకు ఇచ్చి వారిని ఇప్పుడు నివసిస్తున్న ప్రాంతానికి తరలించారు.

ప్రాజెక్టులో పూర్తిగా నీరు నిండితే తప్ప ఈ ప్రాంతానికి నీరు రాకపోవడం వలన లక్ష్మీపేట గ్రామస్తులలో తూర్పు కాపు వారు 190 ఎకరాల్లో సాగుచేయడం కొనసాగించారు. అయితే మిగతా 60 ఎకరాలు యజమానులు నష్టపరిహారం తీసుకొని వేరే ప్రాంతాలకు వెళ్లిపోవడంతో, మరికాందరు నిర్వంశీయులు అయినందున, ఎస్సీలకు సాగు చేయుటకు సాంత భూమి లేకపోవడంతో ఈ 60 ఎకరాలు సాగుచేయడం 10 సంవత్సరాల క్రితం మొదలుపెట్టారు. ఎస్సీ వర్గం వారు ఈ భూమిని సాగు చేయడానికి వీల్చేదని, అలా చేయాలంటే, 60 ఎకరాలు కొనుగోలు చేయాలని, తూర్పు కాపు వర్గం వారు తెలియచెప్పారు. మాకు సాంత భూమి లేకపోవడం వలన, ఈ భూమిని మేం సాగు చేసుకుంటామని, అది మీది కానప్పుడు పరిహారం చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదని ఎస్సీ వర్గంవారే స్పష్టం చేశారు. అప్పటి నుండి ఈ రెండు వర్గాల మధ్య తగాదాలు మొదలయ్యాయి. గత సంవత్సరం గొడవ తీవ్రరూపం దాల్చి, తూర్పు కాపు వర్గం వారు హరిజనులను కులం పేరుతో దూషించడం, వారు సాగు



చేసుకున్న భూమిని ట్రాక్టర్లతో దున్ని నాశనం చేయడం, అలా ఈ గొడవలు పోలీసులకు ఫిర్యాదు వెళ్లినా, పోలీసు అలసత్వ పైభరి వలన సద్గుమణగలేదు. దీంతో ప్రభుత్వ అధికారులు 250 ఎకరాలను సీజ్ చేసి, ఇరువర్గాలు సాగు చేయడానికి వీల్చేకుండా 107 బైండోవర్ కేసు నమోదు చేసింది. ఈ కసితో తూర్పు కాపు వర్గం వారు జూన్ 12, 2012వ తేదీనాడు హరిజనులపై దాడి చేశారు.

## జూన్ 12న ఏం జిలగించి

ఏప్రిల్ మాసం, 2012లో కులం పేరుతో దూషించినందున, ఎస్సీ వర్గంవారు అత్యాచార నిరోధక వట్టం కింద కేసు నమోదు చేయగా, ఈ ప్రాంతాన్ని 'అట్రాసిటీస్ ప్రోన్ ఏరియా'గా గుర్తించి పోలీసు పికెటీంగ్ ఏర్పాట్లు చేశారు. కానీ 12వ తేదీన ఉవ ఎన్నికలు జరుగుతున్నందున ఈ వికెటీంగ్ ఎత్తివేయడంతో, ఇదే అదునుగా, తూర్పు కాపు వర్గం వారు ఎస్సీలపై ఉదయం 7.00 గంటల ప్రాంతంలో పందమంది

మూకుమ్మడిగా కట్టెలతో, కొడవళ్లతో, బండరాళ్లతో దాడి చేశారు. ఈ దాడిలో 5 మంది ప్రాణాలు కోల్పోగా, 20 మందికి తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. నిదించిన వారిని లేపి, తినేవారిని, వనికి వెళ్లేవారిని ఇంట్లోంచి లాక్ష్మి బయటకు ఈడ్చి గాయపరిచి, కని తీరక మళ్లీ వచ్చి గాయపడిన వారిని చంపి, మానవ జాతికి అవమానకరంగా, అతి హీనంగా, క్రూరంగా ఒక వర్గం వారు హరిజన వాడపై స్ఫైరవిహారం చేశారు. ఈ ఉండంతంలో ఆశ్చర్యకరమైన చిషయమేమిటంటే, దాడిలో మహిళలు కూడా పరోక్షంగా పాల్గొన్నారు. తమ భర్తలు, అన్నలు, తమ్ముళ్లు దాడి చేసి, చంపి అలసిపోతే వారికి త్రాగడానికి మంచినీళ్లు అందించి ప్రోత్సహించారు.

### చేపట్టిన చర్యలు

- ★ దాడికి సంబంధించి 86 మందిని నిందితులుగా గుర్తించి, 76 మందిని ఆరెస్టు చేశారు.
- ★ నష్ట పరిహారంగా చనిపోయిన కుటుంబానికి 5 లక్షలు ప్రకటించగా, 3.5 లక్షలు విడుదల చేసి వారి పేరుపై ‘ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్’ చేశారు. అలాగే ప్రతీ చనిపోయిన కుటుంబంలో ఒకరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగం కేటాయించారు. గాయపడిన వారికి 1.2 లక్షలు ప్రకటించారు.
- ★ 50 మంది పోలీసులతో పికెటింగ్ క్యాంప్ ఏర్పాటు చేశారు.

### ప్రమాదానికి గల కారణాలు - నించితులేవరు?

1. ఈ ఘటనకు మొదటి కారణం ప్రభుత్వ యంత్రాంగ వైఫల్యం - ఒకటి రెవెన్యూ శాఖ, రెండు ఇరిగేపన్, మూడు పోలీసులు. 250 ఎకరాల ప్రభుత్వ స్థలంలో సాగు చేసుకుంటున్న ఈ రెండు వర్గాల మధ్య ఘర్షణలు మొదలైనపుడు రెవెన్యూ మరియు ఇరిగేపన్ శాఖలు వెంటనే స్పుందించి శాశ్వత పరిష్కారం చేపట్టకుండా కాలయాపన చేసింది. ఘర్షణలు మొదలై కులదూషణ స్థాయికి చేరినపుడు కూడా పోలీసు యంత్రాంగం తీవ్రంగా స్పుందించి నిందితులపై కేను నమోదు చేయకపోవడంతో, చట్టం అంటే భయం లేకుండా పోయింది. ఈ విషయం స్వయంగా బి.సి వర్గం వారు, మాపై కేసులు పెట్టినా మీరేం చేసుకోలేరని బెదిరించడం గమనార్థం.
2. బి.సి వర్గానికి చెందిన వారికి 250 ఎకరాలు ఉండటం, ఎస్సీ వర్గానికి చెందిన వారికి ఒక్క ఎకరా కూడా లేకపోవడం గమనార్థం. ఏరు కౌలు రైతులగానో రోజు కూలీలుగానో

కొనసాగటం తీవ్ర అసంతృప్తి, అసహనానికి గురి చేసినట్టు వారిలో ఉన్న ఆవేదన స్ఫురించి చేస్తుంది. 15 సంవత్సరాల క్రితం మడ్డంవలస రిజర్వ్యాయరు సామర్థ్యం పెంచినపుడు, ఎస్సీలకు భూమి లేదని గుర్తించి, వారికి సాగు చేసుకోవడానికి భూమిని కేటాయించవలసినది.

### ప్రభుత్వం చేపట్టాలిన చర్యలు

1. ప్రభుత్వం సత్యరం చేపట్టాలిన చర్యల్లో మొదటిది, బాధిత కుటుంబాల్లో ఆ గ్రామంలోని ప్రజలకు మనోధైర్యం నింపడం. వీరికి నష్టపరిహారంగా డబ్బులు, ఉద్యోగాలు ప్రకటించినా, మేము సురక్షితంగా ఉన్నామన్న నమ్మకం కలిగించడం, చట్టపరంగా వారికున్న హక్కుల గురించి తెలియచెపుడం, వారిపై దాడి చేసిన వారి పై కరించంగా వ్యవహారించి శిక్ష పడేలా ఏర్పాట్లు చేసే ప్రయత్నంలో ప్రభుత్వం ఉండన్న సంకేతం వారికి తెలియచెప్పాలి. అలా జరగాలంటే దోషులకు 90 రోజుల్లో శిక్షపడేలా ప్రైకోర్చు పర్యవేక్షణలో ఒక ప్రత్యేక బెంచిని ఏర్పాటు చేయాలి. తద్వారా చట్టాలపై, ఈ వ్యవస్థపై వారికి నమ్మకం కుదురుతుంది.
  2. లక్ష్మీపేట గ్రామానికి మౌలిక వసతులు - మంచినీరు, విద్య, ఔద్య సదుపాయలు, మరుగుదొడ్డ ఏర్పాటు, రోడ్ల నిర్మాణం కల్పించే ఏర్పాటు చేయాలి.
  3. ముందు చెప్పినట్టుగా ఎస్సీ వర్గానికి చెందిన వారికి సాగు చేసుకోవడానికి సొంత భూమి లేకపోవడం అనేది ఈ సంఘటనకు మూల కారణమని చెపువచ్చ. ఈ పరిస్థితి ఒక్క లక్ష్మీపేట గ్రామానికో, శ్రీకాకుళం జిల్లాకో, పరిమితం కాదు. దేశమంతటా ఇదే పరిస్థితి. ప్రణాళికా సంఘం లెక్కల ప్రకారం 16% ఎస్సీ, ఎస్సీలకు మాత్రమే సొంత భూమిలో సాగు చేసుకొనే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం ఈ వర్గాలకు భూ పంపిణీ ఒక విధానంగా ప్రకటించి, అది కూడా పట్టాలు కాకుండా, శాశ్వతంగా వారిని నిజమైన యజమానులుగా గుర్తించి భూ పంపిణీ చేయాలి.
- పై చర్యలు చేపడితే ఈ వర్గాలకు ఆర్థిక - సామాజిక పరిస్థితి మెరుగుపడి, వీరిని ఆత్మగౌరవంతో ఈ సమాజంలో మెలిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఇలాంటి దాడులు పునరావృతం కాకుండా ఉంటుంది. ■



# రాష్ట్రంలో కుటుంబాలు, వసతులు

(2011 జాతీయ సెస్పెన్స్ అధారంగా)

<b>1. రాష్ట్రంలో మొత్తం కుటుంబాలు :</b> 2,10,24,534	<b>పబ్లిక్ మరగుదౌడు</b> : 5,15,370 (2.5%)
గ్రామీణ కుటుంబాలు : 1,42,46,309	బహిరంగ మలవిసర్జన : 1,00,85,161 (48.%)
పట్టణాలలోని కుటుంబాలు: 67,78,225	<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>
<b>2. కుటుంబాల ఇళ్ల పరిశ్చితి</b>	<b>7. కుటుంబాలు - మురుగునీరు</b>
మంచి ఇళ్ల : 1,46,61,416 (69.7%)	భూమిలోపల డ్రయినేజీ వున్ : 45,31,727 (21.6%)
నివాసయోగ్యమైనవి : 56,27,525 (26.8%)	బహిరంగమైన డ్రయినులు : 74,32,297 (35.4%)
శిథిలావస్థలో వున్ : 7,35,593 (3.5%)	వీ డ్రయినేజీ వసతిలేని : 90,60,510 (43.1%)
<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>	<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>
<b>3. మొత్తం కుటుంబాలు</b> : 2,10,24,534	<b>8. కుటుంబాలు - వంట చెరుకు</b>
1-2 సభ్యుల కుటుంబాలు : 39,22,867	కట్టెలు : 1,19,50,542 (56.8%)
3-4 సభ్యులు గల కుటుంబాలు : 1,01,25,458	కిరోసిన్ : 8,09,437 (3.9%)
5 మంది సభ్యుల కుటుంబాలు : 37,61,358	గ్యాస్ సిలిండర్లు : 75,25,445 (35.8%)
6-8 మంది కుటుంబాలు : 28,62,769	బయోగ్యాస్ : 1,49,059 (0.7%)
9 పై బడిన కుటుంబాలు : 3,52,082	ఇతరత్రా : 5,90,051 (2.8%)
<b>4. మంచినీటి వసతి - కుటుంబాలు</b>	<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>
శుద్ధి చేసిన కూలాయినీరు : 1,02,98,089 (49%)	<b>9. కుటుంబాలు - వినియోగవస్తువులు</b>
శుద్ధి చేయని కూలాయినీరు : 43,93,481 (20.9%)	ఎ) రేడియోలన్సు కుటుంబాలు : 19,49,681 (9.3%)
సూతినీరు : 13,35,457 (6.4%)	బి) పెలివిజన్ వున్ కుటుంబాలు : 1,23,58,093 (58.8%)
చేతిపంపుల నీరు : 28,85,510 (13.7%)	సి) పెలిఫోన్, మొబైల్ఫోన్లు : 1,32,62,317 (63.1%)
బోరు నీళ్లు : 14,51,570 (6.9%)	ది) సైకిల్లు వున్ కుటుంబాలు : 67,54,231 (32.1%)
చెరువులు, కాలువలు వైరా : 5,60,427 (3.2%)	ఇ) సూటిర్లు, మోటార్ సైకిల్లు : 39,14,068 (18.6%)
<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>	ఎఫ్) కార్బుల్, జీపులు, వ్యాసులు : 5,62,769 (2.7%)
<b>5. కుటుంబాలు - దీపాలు</b>	జి) ఇలాంటి వస్తువులు లేని : 40,84,288 (19.4%)
విద్యుత్ దీపాలు : 1,93,77,222 (92.2%)	హెచ్) ఇంటర్నెట్ గల కంప్యూటర్లు : 5,49,284 (2.6%)
కిరోసిన్ : 14,50,876 (6.9%)	ఐ) ఇంటర్నెట్ లేకుండా : 12,14,271 (5.8%)
ఇతరాలు (సోలార్, ఇతర తైలాలు) : 1,16,528 (0.5%)	<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>
వీ దీపం లేనివారు : 79,908 (0.4%)	(ఇక్కడ వివిధ వస్తువులు ఒకే కుటుంబంలో కూడా వుండడం వల్ల అంకెలు అదనంగా వుంటాయి.)
<b>మొత్తం కుటుంబాలు</b> : <b>2,10,24,534</b>	
<b>6. కుటుంబాలు - మురుగుదౌడు</b>	
జంటి ఆవరణలోవున్ కుటుంబాలు : 1,04,24,003 (49.6%)	



శ్రీదూబాద్ లో శేరిఎంగంపల్లి రాండ్ చెముల్ ప్రమాణేశం



తూర్పుగొండాపుల్లరో రాండ్ చెముల్ ప్రమాణేశం



అచిలాబాద్ (తూర్పు) రాండ్ చెముల్ ప్రమాణేశం



శ్రీకాకుళంలో రాండ్ చెముల్ ప్రమాణేశం



రామచంద్రపురంలో రాండ్ చెముల్ ప్రమాణేశం



మెదక్లో సురాళ్ళ ఉద్ఘాషణ



విశాఖపట్నంలో స్నేహపత్ర దానిభేషణం



పెపసరాళ్ళపుటలో స్థాపన ప్రమాణేశం



To,

If not delivered please return to:

## Lok Satta Times

8-2-674B/2/9, Plot No. 93  
Happy valley, Road No. 13A  
Banjara Hills, Hyderabad - 500 034

**Book-Post**

PRINTED MATTER